

VRAGENLIJST VOOR DE KANDIDAAT-COMMISSARIS**Michael McGRATH****Democratie, Justitie en Rechtsstaat****1. Algemene bekwaamheid, inzet voor Europa en onafhankelijkheid**

Welke aspecten van uw kwalificaties en ervaring maken u met name geschikt voor het vervullen van het ambt van commissaris en voor het bevorderen van het Europees algemeen belang, vooral op het gebied waarop u bevoegd zou zijn? Hoe denkt u bij te dragen aan de uitvoering van de politieke richtsnoeren van de Commissie? Hoe zult u ervoor zorgen dat gendermainstreaming wordt toegepast en een genderperspectief wordt geïntegreerd in alle beleidsterreinen van uw portefeuille? Hoe gaat u uitvoering geven aan de mainstreaming van jeugdbelangen?

Hoe kunt u uw onafhankelijkheid aantonen? Kunt u garanderen dat uw vroegere, huidige of toekomstige activiteiten geen twijfel doen ontstaan over uw functioneren als commissaris?

Ik ben een ervaren parlementslid op nationaal politiek niveau met 17 dienstjaren, waarvan meer dan vier jaar op hoog ministerieel niveau. In deze periode heb ik, in nauwe samenwerking met collega's uit alle overheidsinstanties, gereageerd op de complexe economische en sociale uitdagingen van COVID-19, de oorlog in Oekraïne en de gevolgen van de hoge inflatie voor de kosten van levensonderhoud.

Het verheugt mij dat ik word voorgedragen als kandidaat-commissaris voor Democratie, Justitie en Rechtsstaat. Zoals voorzitter Von der Leyen in haar opdrachtbrief aan mij heeft verklaard, berusten de Europese democratie en economie op justitie en de rechtsstaat. Ik kijk ernaar uit om met de leden van het college, de Raad, het Parlement en het maatschappelijk middenveld collegiaal samen te werken aan onze gemeenschappelijke doelstelling van veiligheid en welvaart voor de bevolking en de burgers van onze Unie.

Ik ben afkomstig uit een land met een onafgebroken democratische traditie van meer dan 100 jaar en daarom ben ik mij heel goed bewust van het belang van vrije en eerlijke verkiezingen, de toepassing van de rechtsstaat en onafhankelijke pluriforme media. Het hooghouden van onze gedeelde waarden en het Handvest van de grondrechten is een absolute noodzaak, waarvoor ik mij sterk zal inzetten en waardoor ik mij in alle aspecten van mijn werk zal laten leiden.

Ik heb blijk gegeven van een economische visie die innovatie bevordert, het bedrijfsleven ondersteunt en prioriteit geeft aan sociale rechtvaardigheid. Ik erken het enorme potentieel van innovatieve bedrijven en zal ervoor zorgen dat er passende juridische structuren voorhanden zijn om de kansen die deze sector biedt, optimaal te benutten en dat deze bedrijven niet met onnodige administratieve lasten worden geconfronteerd.

Ik ben getuige geweest van de enorme impact en bijdrage van digitale technologie aan de samenleving en de economie in het algemeen en van het goede dat deze technologie met zich meebrengt. Ik ben mij echter ook bewust van de schade die het gebruik ervan kan veroorzaken, ook voor onze democratieën. In dit verband ben ik vastbesloten om met name maatregelen te bevorderen ter bescherming van burgers, de samenleving en democratische instellingen in het kader van het komende schild voor de Europese democratie en voor de bescherming van consumenten tegen schadelijke onlinepraktijken door middel van de wetgeving inzake digitale rechtvaardigheid.

De politieke beleidlijnen van de Commissie zetten een koers uit voor de Unie tijdens het komende mandaat, waarmee wordt gestreefd naar een sneller en eenvoudiger Europa, dat in alle opzichten veiliger is en onze bevolking en burgers meer welvaart biedt in een versterkt democratisch kader.

Om dit te bereiken moeten alle leden van het college deze beginselen in alle aspecten van hun werkzaamheden integreren, en ik ben vastbesloten dit te doen op mijn bevoegdheidsterreinen door maatregelen te bevorderen om

onze democratie te beschermen tegen de ernstigste risico's in het kader van een nieuw schild voor de Europese democratie. Ik zal de rechtsstaat stimuleren en beschermen ten behoeve van alle burgers en bedrijven in de EU, justitie bevorderen en consumenten beschermen, en ik zal nauw samenwerken met collega's op het gebied van horizontale prioriteiten.

Ik ben ten zeerste gehecht aan de waarden van de EU en ben persoonlijk zeer trots op onze Unie. Ik wil een pleitbezorger zijn van de voordelen en kansen die onze werkzaamheden bieden door gebruik te maken van de verschillende beschikbare fora om een zo breed mogelijk publiek te bereiken. In dit verband zal de betrokkenheid van belanghebbenden van het allergegrootste belang zijn, en ik ben van mening dat mijn staat van dienst als consensusmaker nuttig zal zijn voor mijn werk in het kader van het komende mandaat.

Voor een doeltreffende uitvoering van de politieke beleidslijnen van de Commissie zijn een duidelijke analyse en regelmatige verslaggeving vereist. Via het jaarlijks verslag over de rechtsstaat zal ik ervoor zorgen dat dit alomvattende instrument bijdraagt tot het toezicht op en de bevordering van de strijd tegen corruptie, de bevordering van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de mediavrijheid, en de ondersteuning van onze democratische waarden. Ik kijk uit naar de mogelijkheid om het verslag te versterken door er een internemarktdimensie in op te nemen.

Gendermainstreaming en een genderperspectief

Het justitiebeleid en het gelijkheidsbeleid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ik ben voornemens nauw samen te werken met kandidaat-commissaris LAHBIB en via mijn portefeuille bij te dragen aan de initiatieven die zij zal sturen om gelijkheid te bevorderen, met inbegrip van gendergelijkheid, waarvoor DG Justitie en Consumentenzaken ook input zal leveren.

Verschiedende beleidsterreinen die onder mijn toekomstige leiding vallen, hebben naar hun aard al een sterke genderdimensie, zoals de rechten van slachtoffers op het gebied van justitie, de rechtsstaat of de verdediging van de democratie.

Ik zal zorgen voor gendermainstreaming in mijn werkzaamheden op het gebied van democratie, bijvoorbeeld met betrekking tot de veiligheid van politieke kandidaten en gekozen vertegenwoordigers, daarbij opmerkend dat met name vrouwen te maken hebben met verhoogde bedreigingen en druk. Ik zal ook onderzoeken hoe gendermainstreaming kan worden opgenomen in andere beleidsterreinen, zoals het consumentenbeleid, waar beter rekening kan worden gehouden met de genderdimensie.

Mainstreaming van jeugdbelangen

Ik ben voornemens nauw samen te werken met kandidaat-commissaris MICALLEF om ervoor te zorgen dat het beleid waarop ik toezie, wel degelijk een jongerendimensie omvat. Als kandidaat-commissaris voor Democratie besef ik hoezeer jongerenparticipatie in onze besluitvormingsprocessen van vitaal belang is om te zorgen voor bloeiende democratieën. In dit verband zal ik van jongerenparticipatie een prioriteit maken, met name via de organisatie van jaarlijkse jongerenbeleidsdialogen, te beginnen binnen de eerste 100 dagen, en door regelmatige contacten met jongerenorganisaties.

Ik zal ook ten volle rekening houden met de behoeften van onze jongeren met betrekking tot toegang tot de civiele rechter en de strafrechter, en daarbij de gevolgen van criminaliteit voor jeugdige slachtoffers in aanmerking nemen, en ik zal trachten het EU-burgerschap dichter bij onze jongeren te brengen door de voordelen van het EU-burgerschap beter bekend te maken.

Jongeren vormen een belangrijk consumentensegment met specifieke consumptiepatronen. Ik ben van plan hier ten volle rekening mee te houden bij de ontwikkeling van de wetgeving inzake digitale rechtvaardigheid, waarin met name aandacht moet worden besteed aan influencers op sociale media en schadelijke onlinepraktijken.

Uitvoering van mijn taken

Als ik word benoemd tot commissaris, zal ik de letter en geest van het Verdrag ten volle naleven, met name de verplichting om in het Europese belang te handelen en geen instructies te aanvaarden, zoals neergelegd in artikel 17, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 245 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, alsmede de in artikel 339 van laatstbedoeld Verdrag neergelegde geheimhoudingsplicht.

Ik verbind mij ertoe elke positie of situatie te vermijden die mijn onafhankelijkheid, onpartijdigheid en beschikbaarheid als commissaris ter discussie zou kunnen stellen, en de voorzitter van de Commissie op de hoogte te brengen van situaties waarin er bij de uitoefening van mijn officiële taken een belangenconflict zou kunnen spelen.

Ik zal mij ook houden aan de gedragscode voor de leden van de Europese Commissie en de daarin opgenomen voorschriften inzake belangenconflicten. Mijn belangenverklaring is volledig en publiek toegankelijk, en ik zal deze zo nodig tijdig bijwerken.

Ik zal geen instructies vragen of aanvaarden van enige entiteit. Het is mijn doel om rekening te houden met alle belangen die meespelen, ongeacht het land, de regio, de beroepsgroep of de persoon die zijn belang wil laten gelden, en ernaar streven de politieke beleidslijnen dienovereenkomstig uit te voeren.

Ik sta volledig achter onze inzet voor transparantie die in de gedragscode is vastgelegd. Ik verbind mij ertoe al mijn contacten en vergaderingen met beroepsorganisaties of zelfstandig werkzame personen die betrekking hebben op de EU-beleidsvorming en de tenuitvoerlegging daarvan, openbaar te maken, overeenkomstig de regels van de Commissie.

2. Beheer van de portefeuille en samenwerking met het Europees Parlement

Kunt u beloven het Parlement naar behoren te zullen informeren over uw activiteiten en die van uw diensten? In welk opzicht bent u van mening dat u verantwoording verschuldigd bent aan het Parlement?

Welke specifieke toezeggingen bent u bereid te doen met betrekking tot uw betrokkenheid bij en aanwezigheid in het Parlement, zowel in de commissie als in de plenaire vergadering, transparantie, samenwerking en een doeltreffende follow-up van de standpunten van het Parlement en verzoeken om wetgevingsinitiatieven? Bent u met betrekking tot geplande initiatieven en lopende procedures bereid om het Parlement op gelijke voet met de Raad tijdig van informatie en documenten te voorzien?

Ik verbind mij ertoe de verregaande bepalingen van het Kaderakkoord van 2010 en het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven van 2016 op het gebied van transparantie en de stroom van informatie tussen de twee instellingen volledig uit te voeren.

Mijn verantwoording aan het Europees Parlement

Ik wil dat de betrekkingen van mij en mijn kabinet met het Europees Parlement gebaseerd zijn op vertrouwen, transparantie en wederzijdse bijstand. Als lid van de Commissie zal ik persoonlijk verantwoording afleggen aan het Parlement voor mijn handelen en dat van mijn diensten, met name het directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken van de Commissie. Gezien mijn parlementaire achtergrond heb ik een diepgaand respect voor en inzicht in de cruciale rol van de parlementaire democratie in onze Unie. Dit zal tot uiting komen in de manier waarop ik met het Europees Parlement zal omgaan.

Ik kijk uit naar de mogelijkheid om in een geest van samenwerking en respect regelmatig met collega's in het Parlement samen te werken in zowel plenaire vergaderingen als commissievergaderingen. De verslagen en resoluties van de commissies van het Europees Parlement verschaffen essentiële inzichten en ik kijk ernaar uit deze te integreren in het proces van beleidsplanning en -formulering, in nauwe samenwerking met de commissieleden en rapporteurs.

Samenwerking met interfractiewerkgroepen van het Europees Parlement biedt ook een waardevol middel om meer inzicht te krijgen in de prioriteiten van het Parlement, met name op horizontale gebieden zoals lhbtq-rechten, jongerenbetrokkenheid en de digitale transitie, en ik wil deze kansen ten volle benutten.

Mijn specifieke toezeggingen inzake mijn betrokkenheid bij en aanwezigheid in het Parlement

Als ervaren nationaal parlementslid begrijp ik hoe interinstitutionele samenwerking van cruciaal belang is voor de werking van het institutionele systeem van de EU en voor de efficiëntie, de legitimiteit en het goed bestuur binnen het besluitvormingsproces van de EU. Directe betrokkenheid bij het Parlement is een van de gebieden van mijn toekomstige werkzaamheden waar ik het meest naar uitkijk.

Als kandidaat-commissaris bevoegd voor democratie en burgerschap hecht ik veel waarde aan de rol van het Parlement als de stem van de Europese burgers en de belichaming van de Europese democratie. Ik zal dus nauw samenwerken met het Europees Parlement en mij ertoe verbinden plenaire debatten bij te wonen over kwesties die verband houden met mijn portefeuille.

Ik verbind mij er ook toe de relevante commissies in het Parlement regelmatig te bezoeken voor gestructureerde dialogen, de uitvoering en handhaving te bespreken en van gedachten te wisselen over nieuwe belangrijke initiatieven. Ik zal een regelmatige en rechtstreekse informatiestroom onderhouden met de voorzitters van deze commissies en mijn deur zal altijd openstaan voor parlementsleden die mij willen ontmoeten.

Ik zal ook deelnemen aan de trialogen over mijn dossiers, waar ik als eerlijke bemiddelaar tussen het Parlement en de Raad zal optreden. Zoals uiteengezet in de opdrachtbrieven, zal ik met name de werkzaamheden van het Parlement met betrekking tot de resoluties op grond van artikel 225 volgen en mij ertoe verbinden te reageren op verzoeken om wetgevingsvoorstellen met volledige inachtneming van de beginselen van evenredigheid, subsidiariteit en beter wetgeven.

Tijdig en op voet van gelijkheid met de medewetgevers samenwerken

Op veel van de gebieden die onder mijn directe verantwoordelijkheid vallen, treden het Europees Parlement en de Raad op als medewetgevers.

Het Europees Parlement moet op voet van gelijkheid met de Raad worden behandeld met betrekking tot alle juridische en politieke initiatieven die onder mijn verantwoordelijkheid vallen.

De volledige eerbiediging van een loyale interinstitutionele samenwerking is zeer belangrijk, zo niet cruciaal, voor de uitvoering van de agenda voor justitie. Daarom zal ik op mijn bevoegdheidsgebieden het Kaderakkoord en het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven volledig toepassen.

Vragen van de Commissie interne markt en consumentenbescherming

3. Welke doelstellingen en mogelijke acties overweegt u in het kader van de volgende consumentenagenda 2025-2030 en het nieuwe actieplan voor consumenten in de eengemaakte markt? Hoe denkt u in het kader van de digitalerechtaardigheidsverordening schadelijke technieken en handelspraktijken aan te pakken die verband houden met duistere patronen, marketing door influencers op sociale media, het verslavende ontwerp van digitale producten, en onlineprofilering, met name wanneer kwetsbaarheden van consumenten voor commerciële doeleinden worden uitgebuit, en te zorgen voor een betere bescherming van minderjarigen? Hoe wilt u, met het oog op al deze aanstaande initiatieven, zorgen voor consistentie en voorkomen dat er overlappingen zijn met de bestaande wetgeving, zoals de digitaal dienstenverordening, de verordening algemene productveiligheid en de richtlijn oneerlijke handelspraktijken, en hoe denkt u in het algemeen het productveiligheidsbeleid te moderniseren en te handhaven om ervoor te zorgen dat de EU-landen wereldwijd toonaangevend zijn op het gebied van consumentenbescherming en productveiligheid, zoals gevraagd in uw opdrachtbrief? Kunt u ons informeren over de geplande maatregelen ten behoeve van het behoud van de rechtvaardigheid en integriteit van ons politieke bestel en, in dit verband, uw toezegging bevestigen om met IMCO samen te werken, met name op het gebied van de transparantie van het voorstel inzake de belangenvertegenwoordiging van derde landen? Hoe verhoudt dit voorstel zich tot het voorgestelde schild voor de Europese democratie?

Als ik word benoemd tot commissaris, zou ik de consumentenagenda 2025-2030 willen voortzetten als een gedeelde visie die een verschil maakt in het leven van mensen. Consumenten spelen een sleutelrol in onze sociale markteconomie, door bij te dragen tot duurzame groei en een meer concurrerende eengemaakte markt. De keuzes van de consument bepalen de resultaten van bedrijven. Via ons consumentenbeleid zal ik echter ook een eerlijke transitie naar een groene en digitale economie bevorderen, door economische groei met sociale cohesie te stimuleren, consumenten te beschermen en mondig te maken en te zorgen voor een brede keuze aan duurzame producten die ook betaalbaar zijn voor de meest kwetsbaren.

Het actieplan voor consumenten in de eengemaakte markt zal deel uitmaken van de consumentenagenda, die ook specifiek gericht zou kunnen zijn op handhaving. De volledige, gelijke en doeltreffende uitvoering van de regels zorgt voor een gelijk speelveld op de eengemaakte markt, zowel voor consumenten als voor bedrijven. Consumenten hebben behoefte aan informatie en afdwingbare rechten, maar we mogen bedrijven niet overbelasten met meer administratieve rompslomp. Ik ben het volledig eens met de nadruk die in mijn opdrachtbrief wordt gelegd op uitvoering, vereenvoudiging en het bereiken van resultaten. Ik denk ook aan maatregelen om circulaire

producten en gedragingen aan te moedigen, de internationale samenwerking te versterken en consumenten beter te beschermen tegen onveilige producten op onlineplatforms.

Het actieplan voor consumenten in de eengemaakte markt zou consumenten beschermen tegen oneerlijke discriminatie bij de grensoverschrijdende levering van goederen en diensten door betalingsbeperkingen, territoriale leveringsbeperkingen en de verlening van grensoverschrijdende financiële diensten aan te pakken. Zo zullen de voordelen van de eengemaakte markt alle consumenten ten goede komen.

De wetgeving inzake digitale rechtvaardigheid is het ontbrekende stuk van de puzzel in het digitale rulebook van de EU.

De onlangs aangenomen digitale wetgeving, zoals de digitale dienstenverordening en de digitale marktenverordening, is baanbrekend en zal een positief effect hebben op de consumentenbescherming, onder meer door een ondersteunend kader te bieden voor de bescherming van consumentenrechten online. Uit de conclusies van de geschiktheidscontrole inzake digitale rechtvaardigheid is echter gebleken dat er nog steeds lacunes zijn en dat we de vastgestelde tekortkomingen op gerichte en evenredige wijze moeten blijven aanpakken. We hebben met name meer duidelijkheid nodig over wat online is toegestaan en wat niet. Ik ben van plan de vier kernkwesaties aan te pakken die in mijn opdrachtbrief aan de orde zijn gesteld, namelijk donkere patronen, marketing door influencers, verslavende ontwerpen en problematische personalisering, in het bijzonder wanneer kwetsbaarheden van consumenten worden uitgebuit. We moeten ook mogelijke problemen met digitale contracten en abonnementen onderzoeken, zoals moeilijke annuleringsprocedures. Ik wil bijzondere aandacht besteden aan de bescherming van minderjarigen als onlineconsumenten — als actieve gebruikers van digitale diensten (bv. sociale media, videospellen). Omdat zij vaak de early adopters van nieuwe technologieën zijn, zijn zij bijzonder blootgesteld aan risico's.

De wetgeving inzake digitale rechtvaardigheid zal consumenten in de digitale wereld beschermen en ervoor zorgen dat zij ten volle kunnen profiteren van de digitale markt. Zij zou een aanvulling vormen op andere wetgeving en zorgen voor een samenhangend en consistent kader. Voor donkere patronen bevat de digitale dienstenverordening bijvoorbeeld ontwerpverplichtingen voor onlineplatforms. De wetgeving inzake digitale rechtvaardigheid zou aanvullende verplichtingen voor andere commerciële actoren kunnen toevoegen. Het nieuwe digitale rulebook moet in de praktijk worden toegepast en, zoals uiteengezet onder de volgende vraag over handhaving, zal ik er, als ik word benoemd, voor zorgen dat daarop wordt toegezien en dat het wordt gehandhaafd op een manier die coherent is met en complementair is aan de consumentenwetgeving, zodat een doeltreffende bescherming en het concurrentievermogen worden gewaarborgd. Ik zal ook aandacht besteden aan de standpunten van bedrijven om ervoor te zorgen dat de regels gemakkelijk ten uitvoer kunnen worden gelegd en zo weinig mogelijk lasten met zich meebrengen.

Wat productveiligheid betreft, zal ik mij richten op de uitvoering en handhaving van de gloednieuwe verordening inzake algemene productveiligheid en de modernisering van de bestaande instrumenten om een efficiënter markttoezicht te waarborgen, voornamelijk door een beter gebruik van IT-instrumenten. Om ten volle gebruik te maken van de nieuwe procedures in het kader van de verordening, zou ik de inspanningen van de lidstaten op het gebied van markttoezicht en gezamenlijke handhaving ondersteunen. Door bijvoorbeeld gezamenlijke producttestactiviteiten te organiseren waarbij mystery shopping wordt gebruikt of door productveiligheidssweeps op EU-niveau te faciliteren, met name met betrekking tot onlineverkoop, kunnen we aantonen dat de EU om consumenten geeft. Deze maatregelen zullen een essentiële bijdrage moeten leveren aan het aanpakken van de problemen met platforms voor elektronische handel, waar de verkoop een explosieve groei kent ondanks veel bekende gevallen van non-conforme producten. Het is van essentieel belang dat de EU maatregelen neemt om de veiligheid van producten die direct in derde landen worden besteld, te waarborgen, net als de veiligheid van producten die in de EU of in winkels worden gekocht. Ik wil ervoor zorgen dat alle onlinespelers hun nieuwe veiligheidsverplichtingen nakomen. Ik wil ook dat de EU wereldwijd strenge productveiligheidsnormen blijft bevorderen door middel van intensievere samenwerking met strategische internationale partners.

Het nieuwe schild voor de Europese democratie, dat in de politieke beleidslijnen ter sprake komt, zal een vlaggenschipinitiatief zijn om de eerlijkheid, pluriformiteit en integriteit van ons politieke stelsel te waarborgen, door het te beschermen tegen buitenlandse informatiemaniipulatie en inmenging. Als ik word benoemd, zal ik dit als een belangrijke prioriteit beschouwen en daaraan samenwerken met mijn collega-commissarissen. Democratie kan nooit als vanzelfsprekend worden beschouwd en we moeten de systemen van de EU beschermen tegen kwaadwillige buitenlandse inmenging en tegen uitholling. We kunnen ook een Europese dimensie toevoegen en ervoor zorgen dat de burgers trots kunnen zijn op de manier waarop Europa zich als een vitale en dynamische democratie zal blijven ontwikkelen. Democratieën over de hele wereld nemen maatregelen om hun veerkracht in

de huidige geopolitieke context te vergroten. We hebben strenge gemeenschappelijke EU-normen nodig om onze democratie te beschermen. De onlangs aangenomen verordening betreffende politieke reclame is een voorbeeld van EU-wetgeving die onze democratische bescherming versterkt, door het voor burgers gemakkelijker te maken om politieke reclameboodschappen te herkennen, te begrijpen wie er achter zit en te weten of zij een gerichte reclameboodschap hebben ontvangen, zodat zij beter in staat zijn geïnformeerde keuzes te maken. In de toekomst moet de EU blijven bijdragen aan het vaststellen van normen voor de wijze waarop problemen voor onze democratieën op coherente, evenwichtige en evenredige wijze kunnen worden aangepakt, met volledige eerbiediging van de grondrechten en de waarden van de EU.

Democratie houdt sterke checks-and-balances in. Ik zal actief werken aan de bevordering van transparantie en integriteit in de democratische sfeer. Gevaren voor de democratie kunnen voortvloeien uit buitenlandse manipulatie, desinformatie of binnenlandse risico's, zoals uitholling van democratische instellingen of verslechtering van participatiepraktijken. Als ik word benoemd, zal ik actief samenwerken met de medewetgevers om vooruitgang te boeken met de voorgestelde richtlijn inzake namens derde landen uitgevoerde belangvertegenwoordigingsactiviteiten. Dat voorstel is een antwoord op de toenemende bezorgdheid over pogingen tot buitenlandse beïnvloeding in de EU.

Ik weet dat ook het Parlement daarover meermaals zijn bezorgdheid heeft geuit: in zijn resoluties heeft het benadrukt hoe belangrijk het is te zorgen voor transparantie van buitenlandse invloed via belangenvertegenwoordigers en heeft het zich ingenomen getoond met de goedkeuring van het pakket voor de verdediging van de democratie, met inbegrip van de voorgestelde richtlijn. Het voorstel van de Commissie wordt geschraagd door een strenge effectbeoordeling, zoals ook gevraagd door het Europees Parlement in zijn aanbevelingen voor de hervorming van de regels van het Europees Parlement inzake transparantie, integriteit, verantwoordingsplicht en corruptiebestrijding. Als ik word benoemd, kijk ik ernaar uit met de rapporteur en de schaduwrapporteurs samen te werken om het werk de komende maanden vooruit te helpen. Ik zou bijzondere aandacht besteden aan kwesties als het waarborgen van de duidelijkheid en efficiëntie van het voorstel, het minimaliseren van de administratieve lasten en het beschikken over sterke waarborgen, onder meer tegen het mogelijke risico van stigmatisering van specifieke marktdeelnemers en maatschappelijke organisaties. Het resultaat kan een krachtig bewijs zijn dat we transparantie kunnen gebruiken om ons te beschermen tegen de risico's van inmenging.

De consumenten, de democratie en de rechtsstaat zullen van meet af aan en voor de rest van mijn mandaat mijn prioriteiten zijn.

4. Een daadwerkelijke en doeltreffende handhaving van de EU-wetgeving inzake consumentenbescherming is van het grootste belang voor het consumentenbeleid en moet daarom de komende jaren vooropstaan, zoals ook wordt benadrukt in uw opdrachtbrief. Hoe wilt u ervoor zorgen dat de wetgeving inzake consumentenbescherming op grensoverschrijdend en nationaal niveau naar behoren wordt gehandhaafd en welke maatregelen gaat de Europese Commissie nemen om de samenwerkingsmechanismen en de handhavingsbevoegdheden van de nationale autoriteiten verder te versterken, met inbegrip van de rol en taken van het samenwerkingsnetwerk voor consumentenbescherming? Bent u van plan een herziening van de verordening betreffende samenwerking met betrekking tot consumentenbescherming voor te stellen binnen de eerste 100 dagen van uw mandaat? Hoe denkt u verslag uit te brengen aan de commissie IMCO over de resultaten van deze handhavingsactiviteiten en over de voorgenomen acties om deze verder te verbeteren?

Door de versnelling van de elektronische handel en de digitalisering na de COVID-19-pandemie zijn er nieuwe uitdagingen op het gebied van handhaving ontstaan, die nog worden versterkt door de komst van nieuwe spelers, vaak uit derde landen, die nu de consumentenmarkten van de EU domineren. Consumenten kopen steeds vaker online, maar de fundamentele consumentenwetgeving wordt nog onvoldoende nageleefd. Uit gegevens van de jaarlijkse nalevingscontroles die door het samenwerkingsnetwerk voor consumentenbescherming onder coördinatie van de Commissie worden uitgevoerd, blijkt dat gemiddeld slechts 50 % van de gecontroleerde websites voldoet aan de basisrechten van de consument. Dit toont aan dat er behoefte is aan verdere actie, die ik graag zou willen ondernemen. Hoewel het aan de nationale autoriteiten is om de regels inzake consumentenbescherming te handhaven, met inbegrip van de regels die voortvloeien uit het EU-recht, coördineert en ondersteunt de Commissie hun werkzaamheden in het kader van de verordening betreffende samenwerking met betrekking tot consumentenbescherming om een doeltreffende handhaving tegen wijdverbreide en EU-brede schendingen te waarborgen.

Als ik word benoemd, ben ik van plan op verschillende gebieden te werken:

collectief en particulier verhaal, met inbegrip van buitengerechtelijke geschillenbeslechtsprocedures, zijn essentiële elementen om het consumentenrecht te doen naleven. Als ik word benoemd, zal ik stappen ondernemen om het nieuwe Europese model voor collectief verhaal van de richtlijn betreffende representatieve vorderingen te ondersteunen. Ik zal ernaar streven dat de lidstaten deze richtlijn volledig en correct omzetten en samenwerken om de doeltreffende uitvoering ervan in de praktijk te waarborgen. Ik zou uiteraard bereid zijn om, indien nodig, inbreukprocedures in te leiden. We kunnen maatregelen nemen om de bevoegde instanties die zijn aangewezen om representatieve vorderingen in te stellen, te helpen, aangezien zij hun operationele capaciteit moeten opbouwen. In overleg met de rechterlijke macht zullen we nagaan hoe collectieve vorderingen het best kunnen worden beheerd. Alle bovengenoemde acties zijn gericht op een efficiënte en coherente werking van collectief verhaal in de hele EU.

Ik zal ook ijveren voor de goedkeuring van het in behandeling zijnde voorstel voor alternatieve geschillenbeslechting (ADR), dat tot doel heeft de procedure geschikt te maken voor de uitdagingen van het digitale tijdperk en grensoverschrijdende transacties, en de betrokkenheid van handelaren daarin te vergroten.

Om de handhaving van het consumentenrecht verder te verbeteren, zal ik blijven zoeken naar manieren om de ondersteunende rol van de Commissie te versterken in omstandigheden die consumenten in de hele Unie en over de grenzen heen treffen. Ik zal ook streven naar de verdere verbetering van het systeem voor samenwerking op het gebied van handhaving voor nationale autoriteiten die de meest wijdverbreide inbreuken op het EU-consumentenrecht zullen blijven afdwingen, waarbij de inspanningen ook betrekking zullen hebben op de versterking van onze capaciteit om de EU-regels doeltreffend te handhaven tegen grote multinationals die zich van buiten de EU richten op onze consumenten. Alle acties in dit verband moeten zorgen voor consistentie, complementariteit en coördinatie met gerelateerde rechtsinstrumenten, zoals de digitaal dienstenverordening, de digitale marktenverordening, de verordening artificiële intelligentie of de algemene verordening gegevensbescherming.

Ik verbind mij ertoe regelmatig verslag uit te brengen aan het Europees Parlement en zijn commissie IMCO en u persoonlijk op de hoogte te houden van mijn werkzaamheden om de handhaving van het consumentenrecht verder te versterken, als onderdeel van onze gestructureerde dialoog. Ik zou ook graag de gelegenheid krijgen om jaarlijks aan het Europees Parlement de voortgang van de uitvoering voor te leggen. Een doeltreffende uitvoering moet het doel van ons beleid zijn en de samenwerkende instellingen kunnen een reële bijdrage leveren aan het opsporen van tekortkomingen en het vinden van oplossingen die leiden tot de voordelen die burgers en bedrijven op basis van ons beleid zouden moeten genieten.

5. Terugkijkend op alle behaalde resultaten en de wetgeving die tijdens de vorige zittingsperiode is aangenomen om consumenten mondiger te maken bij de digitale en groene transitie, is het essentieel dat de Europese Commissie toezicht houdt op de toepassing van de relevante wetgeving om een hoog niveau van consumentenbescherming en een gelijk speelveld voor bedrijven te waarborgen. Wat zijn, naast de uitvoeringsdialogen en het jaarlijkse voortgangsverslag over handhaving en uitvoering, die in uw opdrachtbrief worden vermeld, de specifieke maatregelen die u zult nemen om de toepassing van de huidige wetgeving inzake consumentenbescherming doeltreffend te monitoren? Op welke manier gaat u in dit kader bedrijven, met name micro-ondernemingen en kmo's, helpen om aan hun verplichtingen te voldoen en welke stappen gaat u ondernemen om consumenten beter te informeren over hun rechten en rechtsmiddelen? Hoe bent u van plan de Commissie IMCO op de hoogte te houden van de huidige en toekomstige activiteiten van de Europese Commissie en van de vooruitgang op dit gebied?

Als ik word benoemd, kijk ik ernaar uit de in de politieke beleidslijnen uiteengezette uitvoeringsdialogen met belanghebbenden te houden om rechtstreekse feedback te krijgen over wat goed werkt en wat kan worden verbeterd. Een overzicht van alle recentelijk aangenomen EU-consumentenwetgeving kan als uitgangspunt dienen, maar andere onderwerpen zoals etikettering en onlineconsumptie kunnen worden bekeken. Dit kan een belangrijke steun zijn voor het vertrouwen van de consument dat we actief zullen reageren als zij worden geconfronteerd met belemmeringen om ten volle te profiteren van de eengemaakte markt. De consumentenbeweging en consumentenorganisaties zouden hier uiteraard deel van uitmaken, maar alle actoren in de waardeketen zouden er moeten aan deelnemen, zodat we concrete problemen bij de uitvoering in kaart kunnen brengen. Dit zal de lidstaten ondersteunen bij de omzetting en uitvoering van onlangs overeengekomen EU-wetgeving, zoals inzake het versterken van de positie van de consument voor de groene transitie of het recht op reparatie, bijvoorbeeld door middel van workshops en bilaterale besprekingen.

De Commissie evalueert regelmatig of de bestaande wetgeving nog steeds geschikt is voor het beoogde doel. De geschiktheidscontrole van digitale rechtvaardigheid was hier een uitstekend voorbeeld van. Dergelijke evaluaties

zijn gebaseerd op markttoezicht en gegevensverzameling, in samenwerking met de lidstaten, consumentenorganisaties en bedrijven. Ik ben er stellig van overtuigd dat ons beleid gebaseerd moet zijn op sterke bewijzen en gegevens, als basis voor evenredige en doeltreffende maatregelen.

Tijdens het omzettings- en uitvoeringsproces zal ik zeer waakzaam zijn voor de administratieve lasten. Ik zal bedrijven ook ondersteunen bij hun voorbereidingen voor de toepassing van de nieuwe rechtsregels, bijvoorbeeld door middel van specifieke evenementen, toelichtende documenten of, waar nodig, actualiseringen van steunprogramma's. In het algemeen zal ik, wanneer er problemen van niet-naleving worden vastgesteld, in dialoog treden met de lidstaten en, indien nodig, inbreukprocedures inleiden. Met name op het gebied van consumentenbescherming moeten overheden en bedrijven belangrijke bondgenoten zijn om resultaten te boeken.

Ik wil de werkzaamheden voortzetten om alle marktdeelnemers — consumenten, handelaren, met inbegrip van kmo's, en autoriteiten — te helpen de EU-wetgeving inzake consumenten en productveiligheid beter te begrijpen en op consistente wijze toe te passen. Er zijn verschillende voorbeelden van projecten in deze richting: influencers zijn een aandachtspunt; zij worden als micro-ondernemingen beschouwd wanneer zij online reguliere commerciële activiteiten ontplooiën. De door de Commissie opgezette Influencer Legal Hub is een video-opleiding over de Europese normen voor consumentenbescherming die moeten worden toegepast bij het adverteren, verkopen van goederen en het verlenen van diensten en is een voorbeeld van bewustmaking die naar mijn mening verder moet worden uitgewerkt.

Ik wil ook graag doorgaan met de ontwikkeling van projecten zoals het opleidingsproject voor kmo's "Consumer Law Ready", in het kader waarvan consumenten- en bedrijfsorganisaties in de EU online en offline opleidingen aanbieden aan kmo's op het gebied van consumentenrecht. Het materiaal wordt verstrekt in de nationale talen en is aangepast aan het consumentenrecht zoals dat in de lidstaten van toepassing is, wat ten goede komt aan duizenden kleine ondernemingen.

Communicatiecampagnes zijn een nuttig instrument om bedrijven en consumenten te wijzen op hun rechten en plichten, met name wanneer nieuwe regels worden vastgesteld. Momenteel heeft meer dan een op de drie consumenten (37 %) weinig kennis van consumentenrechten en een op de drie consumenten klaagt niet wanneer zij een probleem hebben. Een betere voorlichting van consumenten over hun rechten zal voor mij van cruciaal belang zijn. Deze campagnes vestigen vaak de aandacht op meer gedetailleerde informatie op de portaal-site Your Europe, het éénloketsysteem van de Commissie voor informatie over de interne markt, waarin de rechten van consumenten en de verplichtingen van handelaren op een gemakkelijk te begrijpen manier worden uitgelegd. Zodra de lidstaten de richtlijn inzake het recht op reparatie gaan toepassen, zou een communicatiecampagne bijvoorbeeld de mogelijkheden voor consumenten en bedrijven kunnen promoten. Evenzo zou voor consumenten en bedrijven een campagne kunnen worden opgezet over het nieuwe kader dat door de verordening inzake algemene productveiligheid is ingevoerd. Bij al deze werkzaamheden moeten we goed gebruikmaken van het netwerk van Europese consumentencentra, waarbij op maat gesneden communicatie op nationaal niveau wordt gestimuleerd, en ik zal ervoor zorgen dat nationale consumentenorganisaties en autoriteiten altijd goed worden geïnformeerd en bij de communicatieactiviteiten van de Commissie worden betrokken.

Naast onze regelmatige gestructureerde en uitvoeringsdialoog ben ik voornemens de commissie IMCO op de hoogte te houden van de huidige en toekomstige activiteiten en vorderingen van de Commissie op dit gebied door u uit te nodigen voor evenementen van de Commissie, bijvoorbeeld de Europese consumententop, en door u uitvoeringsverslagen te zenden zoals vereist door de EU-wetgeving.

Vragen van de Commissie juridische zaken

6. Civiel recht

De afgelopen decennia is de grensoverschrijdende samenwerking tussen rechtsstelsels in civielrechtelijke, familierechtelijke en handelsrechtelijke zaken ontwikkeld en versterkt.

Toch worden EU-burgers en -bedrijven nog steeds geconfronteerd met juridische en administratieve belemmeringen bij de uitoefening van hun rechten als gevolg van de verschillen tussen en de complexiteit van de rechtsstelsels van de lidstaten, met name wanneer zij betrokken zijn bij grensoverschrijdende civielrechtelijke, familierechtelijke en handelsrechtelijke geschillen, die duur en langlopend kunnen zijn. Dit weerhoudt kmo's en micro-ondernemingen ervan hun activiteiten uit te breiden en te groeien en kan bij EU-burgers leiden tot ontredde en rechtsonzekerheid. Bovendien kunnen onze burgers, wanneer er geen correcte omzetting, toepassing en handhaving van de EU-wetgeving is, niet ten volle aanspraak maken op hun rechten en beschikken

onze bedrijven niet over een gelijk speelveld, met als gevolg dat het vertrouwen in het Europese project wordt ondermijnd.

Daarnaast is het zo dat een efficiënte rechtsbedeling aanzienlijke inspanningen vereist om over voldoende budgetten te beschikken voor de financiering van het justitiële apparaat, onder meer op het vlak van opleiding, personeel en digitalisering. In dat verband is het essentieel dat er doeltreffend wordt samengewerkt met de commissaris voor Begroting om te zorgen voor de nodige financiële middelen op dit gebied, dat doorgaans niet de hoogste prioriteit krijgt.

Welke specifieke beleidsmaatregelen of juridische initiatieven worden door u overwogen om te zorgen voor een verbetering van de toegang tot de rechter (ook in de context van de onlangs aangenomen SLAPP-richtlijn), justitiële samenwerking in civiele zaken, met name wat betreft grensoverschrijdende tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen, grensoverschrijdende implicaties van collectief verhaal met betrekking tot elementen van internationaal privaatrecht, grensoverschrijdend familierecht (inclusief erkenning van ouderschap), harmonisatie van procedureregels, verdere digitalisering van de rechtsstelsels en de rechterlijke macht, met bijzondere aandacht voor het toegenomen gebruik van AI en andere juridische technologie, op een wijze die verenigbaar is met de algemene beginselen van de rechtsstaat, de beginselen van onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en procedurele transparantie, deregulering, passende financiering, vereenvoudiging van procedures, versterking van de justitiële opleiding en bevordering van de wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen?

De EU profiteert van uitgebreide EU-wetgeving in civielrechtelijke, familierechtelijke en handelsrechtelijke zaken die de grensoverschrijdende justitiële samenwerking tussen de lidstaten vergemakkelijkt. Het gaat daarbij over kwesties in verband met de rechterlijke bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, op vrijwel alle gebieden van het burgerlijk recht en het handelsrecht, met inbegrip van insolventie, echtscheiding, ouderlijke verantwoordelijkheid, onderhoudsverplichtingen en erfopvolging. De EU beschikt ook over gemeenschappelijke uniforme instrumenten voor de betekening en kennisgeving van stukken en bewijsverkrijging en heeft een aantal vereenvoudigde en snelle “Europese procedures” ingevoerd voor bepaalde grensoverschrijdende situaties, om slechts enkele voorbeelden te noemen.

Dit is een succesverhaal voor Europese burgers en bedrijven. Als ik word benoemd, ben ik van plan deze werkzaamheden voort te zetten.

Om te beginnen zou ik bijdragen tot de afronding van de lopende interinstitutionele onderhandelingen over de voorstellen betreffende de bescherming van volwassenen, de erkenning van ouderschap, de cessie van vorderingen en insolventie. Insolventie is van cruciaal belang voor investeringsbeslissingen.

Om het pad te effenen voor de toekomst ben ik van mening dat er nu een momentum is om te kijken naar een overkoepelende visie op de toekomst van het burgerlijk recht. Ik zou een proces op hoog niveau op het gebied van justitie voor groei willen onderzoeken om na te gaan hoe dit beleidsterrein, naast het vennootschapsrecht, kan bijdragen tot het versterken van de groei en het concurrentievermogen en tot het verder wegnemen van belemmeringen in de EU. Bij een dergelijk forum zouden het Europees Parlement, de lidstaten en belanghebbenden uit de sector betrokken zijn.

Mijn doel is de toegang tot de rechter voor zowel burgers als bedrijven in de hele EU te verbeteren. Ik ben er stellig van overtuigd dat burgers en bedrijven niet mogen worden ontmoedigd hun rechten uit te oefenen door de onverenigbaarheid van rechtsstelsels en justitiële stelsels in de lidstaten. Zoals hierboven uiteengezet voor het consumentenbeleid, zal ik mij ook op dit gebied concentreren op nauwlettend toezicht op en waarborging van de correcte toepassing van het bestaande acquis en waar nodig modernisering. Het is een prioriteit om instrumenten aan te passen aan de meest recente ontwikkelingen, waaronder digitalisering, en tegelijkertijd rechtszekerheid te bieden met stabiele regels. Ik zal ook onderzoeken of de bestaande procedurele normen in het kader van deze toetsingen moeten worden herzien, met name om de wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen verder te verbeteren.

Ik zie ruimte voor creatieve, nieuwe werkzaamheden op het gebied van de uitvoering, waarbij uiteraard de mogelijkheid van een inbreukprocedure indien nodig behouden blijft. Belangrijke wetgeving is bijvoorbeeld de nieuwe richtlijn betreffende de bescherming van personen die betrokken zijn bij publieke participatie tegen strategische rechtszaken tegen publieke participatie (“anti-SLAPP-richtlijn”). Om burgers, bedrijven en beoefenaars van juridische beroepen te helpen, zal ik ernaar streven de gebruikersvriendelijkheid van justitiële informatie en digitale instrumenten op het e-justitieportaal te verbeteren. Een andere prioriteit is het versterken en onder de aandacht brengen van de steun van het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken als belangrijke speler die de praktische justitiële samenwerking tussen de lidstaten vergemakkelijkt.

Op het gebied van het familierecht ben ik voornemens de justitiële samenwerking verder te ontwikkelen, met name door de goedkeuring van het hangende voorstel inzake de erkenning van ouderschap, en te zorgen voor een uniforme en doeltreffende handhaving van het gehele acquis.

Naast de voortdurende inspanningen om de uitvoering ervan te verbeteren, moet ook de wetgeving zelf modern en actueel zijn. Als ik word benoemd, zal ik nagaan of de Brussel I bis-verordening betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen en de Rome II-verordening inzake het recht dat van toepassing is op niet-contractuele verbintenissen moeten worden herzien, te beginnen met de vaststelling van verslagen over de toepassing van deze twee verordeningen, die begin volgend jaar zijn gepland. Deze instrumenten zijn cruciale onderdelen van een functionerende interne markt, aangezien zij zorgen voor een stabiel en voorspelbaar kader voor bedrijven en consumenten bij grensoverschrijdende handelstransacties. Uniforme en eenvoudige regels op dit gebied zijn van bijzonder belang voor kmo's die grensoverschrijdend handel willen drijven. Deze regels moeten geschikt zijn voor het beoogde doel en gelijke tred houden met een veranderende technologische en juridische omgeving. Problemen als gevolg van bijvoorbeeld collectief verhaal, onrechtmatige rechtszaken tegen publieke participatie (SLAPP's), transacties in een onlineomgeving en het gebruik van artificiële intelligentie moeten bijzondere aandacht krijgen in onze werkzaamheden.

Het verder digitaliseren van gerechtelijke procedures kan de lidstaten, burgers en bedrijven, met name kmo's, productiever maken en kosten besparen, en tegelijkertijd bijdragen tot de versterking van de eengemaakte markt en een echte Europese rechtsruimte mogelijk maken. Als ik word benoemd, ben ik van plan een nieuwe strategie voor digitale justitie voor te stellen om beoefenaars van juridische beroepen te voorzien van geavanceerde digitale instrumenten, waaronder het bevorderen van AI, teneinde justitie efficiënter te maken, en tegelijkertijd ten volle voor ogen te houden dat de grondrechten en de waarden van de EU ten volle moeten worden geëerbiedigd. Dit zal hand in hand gaan met justitiële opleiding om de digitale vaardigheden te verbeteren. Ik ben van plan met u, alsook met de lidstaten en belanghebbenden te bespreken hoe dit kan worden bereikt. Het is juist dat deze werkzaamheden, zowel op nationaal als op EU-niveau, over voldoende middelen moeten beschikken om de justitiële opleiding te ondersteunen, de toegang tot de rechter te verbeteren en de justitiële samenwerking te verbeteren.

7. De 28e (vennootschaps)regeling

In het onlangs gepubliceerde rapport-Draghi over “De toekomst van het Europese concurrentievermogen” wordt voorgesteld een nieuw EU-breed juridisch statuut voor innovatieve start-ups in te voeren, de “Innovatieve Europese vennootschap” (IEC), met één enkele digitale identiteit die geldig is in de volledige EU. Dergelijke ondernemingen zouden hun voordeel halen uit een aantal juridische regelingen, waaronder geharmoniseerde regels inzake vennootschapsrecht en insolventie. Het lijkt erop dat de IEC in uw opdrachtbrief aan bod komt door de aankondiging van de zogenaamde 28e regeling voor innovatieve bedrijven, die leidt tot de creatie van een aanvullend, optioneel rechtskader waarvoor ondernemingen in de hele EU kunnen kiezen en waarmee de huidige versnippering tussen de 27 nationale systemen kan worden weggewerkt.

Dankzij deze 28e regeling kunnen de deelnemende lidstaten belangrijke gebieden als vennootschapsrecht, insolventierecht, arbeidsrecht en belastingen harmoniseren en ondernemingen een consistente juridische omgeving bieden over de grenzen heen. Deze regeling zou naast de bestaande nationale kaders bestaan en een optionele, uniforme reeks regels bieden waarvoor ondernemingen vrijwillig kunnen kiezen als zij van mening zijn dat de regeling voor hen voordeliger is.

Om de 28e regeling te doen slagen, zult u i) actie moeten ondernemen om het concurrentievermogen en de productiviteit te vergroten; ii) ervoor moeten zorgen dat de uiteindelijke wetgevingshandeling daadwerkelijk bijdraagt tot vereenvoudiging voor bedrijven, aantrekkelijk is en effectief wordt gekozen door ondernemingen, echte meerwaarde biedt ten opzichte van het huidige wetgevingskader en zorgt voor samenhang met hangende voorstellen zoals het voorstel voor een richtlijn van december 2022 om een deel van het materiële insolventierecht te harmoniseren; iii) moeten nagaan of het voorstel van december 2022 voor een richtlijn tot harmonisatie van bepaalde aspecten van het materiële insolventierecht moet worden vervangen door een nieuw voorstel dat ook betrekking heeft op IEC's; iv) moeten verduidelijken of de 28e regeling betrekking dient te hebben op bedrijven in het algemeen of alleen op innovatieve bedrijven; en bovendien v) ervoor moeten zorgen dat u de bezwaren van de lidstaten ondervangt die in het verleden tot het mislukken van soortgelijke initiatieven hebben geleid. Hoe denkt u dit alles te verwezenlijken als uw benoeming tot commissaris wordt bevestigd?

Ik ben verheugd dat het beleid sterk inzet op het verdiepen van de interne markt, het vergemakkelijken van het zakendoen, het wegnemen van belemmeringen en het ten volle benutten van de omvang van een markt van 450 miljoen consumenten. Als ik word benoemd, zal een van mijn prioritaire doelstellingen, in overeenstemming met de politieke beleidslijnen, erin bestaan bij te dragen aan het concurrentievermogen van de EU en ervoor te zorgen dat we “in Europa gemakkelijker en sneller kunnen ondernemen”, met bijzondere aandacht voor het

verminderen van de administratieve lasten. Als vlaggenschipinitiatief zal ik een specifiek voorstel opstellen voor een EU-breed juridisch statuut voor ondernemingen — een 28e regeling — om innovatieve bedrijven te helpen groeien.

Die 28e regeling zou bedrijven de keuze bieden om hun activiteiten in de hele eengemaakte markt uit te oefenen door middel van een EU-breed juridisch statuut in plaats van nationale rechtsvormen aan te nemen in de lidstaten waar zij zaken willen doen. De 28e regeling moet worden opgevat als een onderdeel van een breder pakket maatregelen dat nodig is om de innovatie, het concurrentievermogen en de productiviteit van de EU-economie te stimuleren. Maatregelen in verband met deze 28e regeling, die verder gaan dan de rechtsvorm van de onderneming, kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op toegang tot markten, financiering, vaardigheden, verzekeringsdekking, regels inzake contracten, belastingen en insolventie, om alle belangrijkste aspecten van de bedrijfsactiviteiten van dergelijke ondernemingen aan te pakken. De voordelen zouden verhoudingsgewijs groter zijn voor kleinere bedrijven met minder financiële en personele middelen om in een versnipperd juridisch landschap de weg te vinden.

Ik ben mij er terdege van bewust dat eerdere pogingen om een Europees ondernemingsstatuut in te voeren, moeilijk waren. Sinds 2019 is het acquis van het vennootschapsrecht van de EU echter aanzienlijk verder ontwikkeld, met procedures die volledig online verlopen (voor het opzetten van een vennootschap, het registreren van bijkantoren en het indienen van verplichte informatie in ondernemingsregisters), de toepassing van het eenmaligheidsbeginsel bij het oprichten van dochterondernemingen en bijkantoren in andere lidstaten, en geharmoniseerde procedures voor de grensoverschrijdende mobiliteit van EU-vennootschappen (d.w.z. grensoverschrijdende fusies, splitsingen en omzettingen), met inbegrip van waarborgen voor werknemers en tegen misbruik. Met deze ontwikkelingen wordt tegemoetgekomen aan een aantal punten van zorg die eerdere initiatieven in de weg hebben gestaan, waardoor de weg zou kunnen worden geëffend naar een akkoord over een nieuwe 28e regeling.

Ik ben voornemens voort te bouwen op reeds bestaande oplossingen, zoals één identiteit voor ondernemingen door middel van een Europese unieke identificatiecode op basis van één registratie en een nieuw geharmoniseerd meertalig digitaal EU-bedrijfscertificaat dat in alle grensoverschrijdende situaties kan worden gebruikt en verenigbaar is met de Europese portemonnee voor digitale identiteit. Deze aanpak sluit aan bij de oproep in het rapport-Draghi. Bij de voorbereiding van het voorstel zal het belangrijk zijn te zorgen voor samenhang met andere initiatieven ter ondersteuning van innovatieve bedrijven die zijn aangekondigd in de politieke beleidslijnen of opdrachtbrieven van mijn collega's, zoals de Europese innovatiewet of de komende strategie voor de eengemaakte markt. Ik kijk ernaar uit met andere commissarissen samen te werken om dit doel te bereiken.

Ondanks het momentum moeten we zorgvuldig nagaan welke kwesties door de 28e regeling doeltreffend kunnen worden aangepakt. Een van de belangrijkste kwesties die moeten worden onderzocht, is het toepassingsgebied van een 28e regeling, namelijk of deze beschikbaar moet zijn voor alle bedrijven of alleen voor innovatieve bedrijven, en dat de voorwaarden om voor een dergelijk statuut in aanmerking te komen in ieder geval duidelijk moeten zijn. Het is mij duidelijk dat deze kwestie grondiger moet worden besproken met het Europees Parlement, het bedrijfsleven, de sociale partners, de lidstaten en andere belanghebbenden in het kader van een proces op hoog niveau over justitie voor groei. Dit zal ons in staat stellen na te gaan met welke problemen bedrijven — met name innovatieve — op de eengemaakte markt worden geconfronteerd en hoe deze het best kunnen worden aangepakt.

Wat insolventie betreft, vormt de versnippering van het insolventierecht in de lidstaten inderdaad een van de belangrijkste belemmeringen voor een echte kapitaalmarktunie (KMU). Grensoverschrijdende investeringen worden belemmerd, evenals de toegang tot kapitaal tegen de gunstigste voorwaarden voor ondernemingen. Het voorstel van de Commissie van 2022 is een essentieel onderdeel van het KMU-actieplan en heeft tot doel de huidige situatie aan te pakken door middel van gerichte harmonisatie. Ik ben ervan overtuigd dat het voorstel de situatie voor alle grote en kleine ondernemingen zal verbeteren, aangezien harmonisatie over de hele linie onontbeerlijk is. Het zal ook van bijzonder belang zijn voor startende ondernemingen via de voorgestelde vereenvoudigde insolventieprocedure voor kleine ondernemingen. De Europese Raad van april 2024 heeft dit voorstel als prioritair aangemerkt en opgeroepen tot de spoedige aanneming ervan. Ik deel deze beoordeling en ik zou aandringen op snelle vooruitgang in de onderhandelingen. Ik hoop dat het Parlement binnenkort ook een advies zal uitbrengen waarin het voorstel wordt gesteund.

8. Digitaal beleid

De 9e zittingsperiode werd gekenmerkt door de goedkeuring van talrijke handelingen op digitaal gebied: de AI-verordening, de digitaaldienstenverordening, de digitalemarktenverordening en de dataverordening, om er maar een paar te noemen. In het kader van haar bevoegdheid inzake civiel recht, procesrecht en intellectuele

eigendomsrechten heeft de Commissie juridische zaken belangrijke adviezen over deze dossiers uitgebracht. Voorts was de commissie verantwoordelijk voor de e-Codex-verordening (Verordening (EU) 2022/850), voor het pakket inzake de digitalisering van justitie (Richtlijn (EU) 2023/2843 en Verordening (EU) 2023/2844) en voor de herziening van de richtlijn productaansprakelijkheid (2022/0302 (COD) teneinde deze aan te passen aan zowel de circulaire als de digitale economie. Naast regelmatige geschiktheidscontroles van de thans geldende rechtsinstrumenten blijft er nog veel te doen, bijvoorbeeld met betrekking tot digitale erfenissen, slimme contracten en gedecentraliseerde autonome organisaties (DAO's), de virtuele werelden alsook met betrekking tot het voorstel van de Commissie voor een AI-aansprakelijkheidsrichtlijn, met name in het licht van de resolutie van het Europees Parlement van 20 oktober 2020 met aanbevelingen aan de Commissie over een civielrechtelijk aansprakelijkheidsstelsel voor AI (2020/2014 (INL)).

Wat zijn de maatregelen die u van plan bent te nemen om de bovengenoemde wetgeving uit te voeren, de resterende leemten in de regelgeving op te vullen en digitale eerlijkheid te garanderen, ervoor te zorgen dat de rechten van burgers worden gerespecteerd en dat bedrijven en nationale overheden niet ten onder gaan aan administratieve rompslomp en bureaucratie?

De afgelopen jaren is inderdaad baanbrekende nieuwe wetgeving op digitaal gebied aangenomen. Dit maakt van de EU een koploper, biedt zekerheid en maakt innovatie mogelijk die de mensgerichte en op waarden gebaseerde EU-aanpak in stand houdt. Het is nu tijd om dit om te zetten in echte voordelen voor mensen en bedrijven. De uitvoering van het onlangs goedgekeurde digitale rulebook van de EU zal een prioriteit zijn voor de nieuwe Commissie teneinde ervoor te zorgen dat het aanzienlijke en concrete verbeteringen oplevert.

Om de uitvoering van de dataverordening te ondersteunen, zal ik steun verlenen aan de werkzaamheden met betrekking tot de aanbeveling voor modelcontractbepalingen voor het delen van data en cloudcomputing die volgend jaar verwacht wordt. Deze vrijwillige modelbepalingen zullen bedrijven, met name kmo's, helpen de dataverordening toe te passen. Het is belangrijk om te monitoren hoe deze bepalingen bijdragen tot de Europese data-unie en of verdere maatregelen nodig zijn voor het delen van data.

Om bij te dragen tot de volledige toepassing van de AI-verordening op het gebied van justitie zijn verschillende maatregelen nodig, en als ik word benoemd, ben ik van plan op deze gebieden actie te ondernemen. De lidstaten hebben gerichte begeleiding nodig om de verschillende instrumenten in de risicocategorieën van de AI-verordening in te delen en de naleving van de voorschriften ervan te waarborgen. Een uitwisseling van beste praktijken, de ontwikkeling van een toolbox en gerichte EU-financiering zouden een doeltreffend gebruik van AI-instrumenten door justitiële autoriteiten in de lidstaten ondersteunen.

Niettemin zijn bepaalde lacunes in het rechtskader vastgesteld, met name wat betreft de aansprakelijkheid voor door AI veroorzaakte schade. In het licht van de afronding van de onderhandelingen over de richtlijn productaansprakelijkheid ben ik daarom vastbesloten de redenen voor de huidige meningsverschillen tussen de medewetgevers in de onderhandelingen over het voorstel voor de richtlijn AI-aansprakelijkheid zorgvuldig te onderzoeken. De resolutie van het Parlement en de recente studie zijn in dit verband belangrijke inputs.

Ter ondersteuning van innovatieve digitale bedrijfsmodellen die gebruikmaken van AI-contractering en slimme contracten, zal moeten worden geanalyseerd hoe het best rekening wordt gehouden met de modelwet van de VN inzake geautomatiseerde overeenkomsten van 2024 en zo ja, of dit op EU- of nationaal niveau moet gebeuren.

Op het gebied van consumentenbescherming heeft de recente digitale wetgeving aanzienlijke verbeteringen teweeggebracht. Niettemin blijft er een aantal lacunes bestaan, zoals blijkt uit de recente geschiktheidscontrole inzake digitale rechtvaardigheid. Als ik word benoemd, ben ik van plan deze lacunes aan te pakken door wetgeving inzake digitale rechtvaardigheid voor te stellen om de resterende zorgen met betrekking tot donkere patronen, influencers op sociale media, verslavende ontwerpen van business-to-consumer interfaces en onlinecontracten weg te nemen.

Op basis van de lopende werkzaamheden van de Commissie om het initiatief voor Web 4.0 en virtuele werelden uit te voeren en van uw suggesties voor het aanpakken van regelgevingskwesties op het gebied van internationaal privaatrecht en burgerlijk recht voor virtuele werelden, kijk ik ernaar uit met u te bespreken hoe ervoor kan worden gezorgd dat virtuele werelden zich kunnen ontwikkelen op een manier die de waarden, beginselen en grondrechten van de EU weerspiegelt. Ik zal de kwestie van de digitale erfenis volgen, die meestal onder het nationale recht valt, en de mogelijke behoefte aan EU-regels onderzoeken, onder meer in het kader van de erfrechtverordening.

9. Grondrechten, maatschappelijk middenveld en gegevensbescherming

Hoe gaat u, als commissaris die verantwoordelijk is voor het toezicht op de toepassing van het Handvest van de grondrechten, de dialoog met de lidstaten aan om ervoor te zorgen dat de grondrechten worden bevorderd en geëerbiedigd, onder meer door de inachtneming van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie van de EU en het EHRM? Overweegt u verdere maatregelen om de koppeling tussen eventuele schendingen van het Handvest en van de beginselen van democratie en de EU-begroting uit te bouwen? Zult u jaarlijks verslag uitbrengen aan het Europees Parlement over de toepassing van het Handvest? Welke acties bent u van plan te ondernemen om de bescherming van de civiele ruimte te verbeteren, mede door middel van het onderdeel “waarden van de Unie” van het programma “Burgers, gelijkheid, rechten en waarden” en het nieuwe platform voor het maatschappelijk middenveld dat in uw opdrachtbrief wordt genoemd? Wat zijn uw plannen om de efficiëntie en transparantie van EU-financiering voor het maatschappelijk middenveld te waarborgen? Wat is uw strategie voor de voltooiing van de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, gezien het recente arrest van het Hof van Justitie in de zaak-Eulex Kosovo?

Hoe denkt u ervoor te zorgen dat het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) over de middelen beschikt die het nodig heeft om alle taken overeenkomstig zijn mandaat uit te voeren? Bent u van plan het FRA systematisch te raadplegen bij wetgevings- en effectbeoordelingen op gebieden die betrekking hebben op of gevolgen hebben voor de grondrechten?

Gegevensbescherming is een van de grondrechten in de rechtsorde van de EU en de AVG is het krachtigste instrument van de EU ter vrijwaring ervan. Hoe denkt u in het algemeen over de handhaving van de AVG, met name in grensoverschrijdende gevallen? Hoe ziet u het verband tussen de handhaving van de AVG en de handhaving van andere digitale wetgeving van de EU, zoals de digitaal dienstenverordening, de digitale marktenverordening en de AI-verordening? Kunt u met betrekking tot artificiële intelligentie aangeven hoe de verhouding tussen het waarborgen van grondrechten en het stimuleren van innovatie er volgens u moet uitzien? Vindt u dat de EU-wetgeving inzake gegevensbescherming haar doel efficiënt bereikt op dit moment of vindt u dat er nog verder over nagedacht moet worden? Wat zijn uw plannen met betrekking tot internationale persoonsgegevensstromen, gezien de eerdere uitingen van bezorgdheid van het Parlement over verschillende adequaatheidsbesluiten van de Europese Commissie en een aantal relevante arresten van het HvJ-EU? Hoe bent u van plan deze bezorgdheid weg te nemen, rekening houdend met het belang van wereldwijde gegevensstromen voor EU-bedrijven? Welke rol ziet u voor de Commissie weggelegd bij het bevorderen van internationale samenwerking op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens?

Als ik word benoemd tot commissaris voor Democratie, Justitie en Rechtsstaat, zie ik het als mijn taak ervoor te zorgen dat elke EU-burger, ongeacht waar hij in de EU woont, elke dag dezelfde grondrechten geniet op basis van de waarden die centraal moeten staan in ons werk: gelijkheid, non-discriminatie, inclusie, menselijke waardigheid, vrijheid en democratie, gebaseerd op het Handvest van de grondrechten van de EU.

Om de toepassing van het Handvest van de grondrechten in de EU te versterken, heeft de Commissie in 2020 een strategie vastgesteld naar aanleiding van oproepen van het Europees Parlement en de lidstaten om het Handvest beter te monitoren. Dit is een gezamenlijke uitdaging voor zowel de lidstaten als de EU, waarvoor ik mij ten volle zal inzetten als ik word benoemd. Ik ben van plan optimaal gebruik te maken van wat er al bestaat: de contactpunten voor het Handvest van de lidstaten spelen een belangrijke rol bij het vergemakkelijken van de informatiestroom (er zijn 26 contactpunten aangewezen) en de Commissie ondersteunt de lidstaten ook bij de omzetting en uitvoering van EU-wetgeving via deskundigengroepen. Ik zal steun blijven verlenen aan en investeren in opleiding en middelen met betrekking tot het Handvest, onder meer in samenwerking met het Bureau voor de grondrechten, wat nationale beroepsbeoefenaars en ambtenaren ten goede komt.

Weten waar we staan, is een belangrijk uitgangspunt. Sinds 2021 bieden de jaarverslagen over de toepassing van het Handvest een overzicht van de verschillende thematische gebieden die van strategisch belang zijn voor de grondrechten, waarbij de nadruk wordt gelegd op het toepasselijke EU-recht en -beleid, en op de verwezenlijkingen en problemen op EU-niveau en in de lidstaten. Ik ben bereid deze jaarverslagen aan het Parlement te blijven presenteren en met u van gedachten te wisselen over de verwezenlijkingen en problemen die zijn vastgesteld op het gekozen beleidsterrein en over de resolutie die u elk jaar aanneemt over de situatie van de grondrechten in de EU. Dit zou een belangrijk thema zijn voor mijn jaarlijkse verslaglegging over de uitvoering.

Ik ben van mening dat het toezicht op het Handvest ook in een bredere context moet worden gezien. De toepassing van het Handvest maakt integraal deel uit van het algemene toezicht van de Commissie op de uitvoering van het EU-recht door de lidstaten en de naleving van de arresten van het Hof van Justitie. De meeste grondrechten van

het Handvest komen overeen met de rechten die zijn verankerd in het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens van de Raad van Europa. Daarom wordt in de verslagen over de rechtsstaat sinds 2023 gekeken naar het uitvoeringspercentage van de leidende arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Hoewel het niet aan de Commissie, maar aan de organen van de Raad van Europa is om toe te zien op de uitvoering van de arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, is de mate van uitvoering van deze arresten een indicator voor de werking van de rechtsstaat, met name wanneer structurele of systemische problemen niet worden aangepakt.

Wat ten slotte de EU-begroting en de eerbiediging van de grondrechten betreft, zorgt de horizontale randvoorwaarde voor de doeltreffende toepassing en uitvoering van het Handvest ervoor dat de EU-middelen volledig in overeenstemming met het Handvest worden besteed. In de politieke beleidslijnen wordt gewezen op de behoefte aan een begroting met een grotere impact voor het volgende MFK, waarbij wordt bekeken hoe de verschillende soorten stimulansen kunnen worden versterkt. De beleidslijnen bevestigen dat de eerbiediging van de rechtsstaat een absolute voorwaarde is om in aanmerking te komen voor EU-financiering. Zorgen voor samenhang tussen onze begrotingsinstrumenten en daarmee verband houdende acties zal een belangrijk punt zijn, en ik zal samenwerken met mijn collega-commissarissen om na te gaan hoe de impact het best kan worden gemaximaliseerd.

Maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers spelen een sleutelrol bij de bescherming en bevordering van de EU-waarden van de grondrechten, de rechtsstaat en de democratie. Als ik word benoemd, zal ik de werkzaamheden van de Commissie opvoeren om een bloeiende ruimte voor het maatschappelijk middenveld in Europa mogelijk te maken, onder meer door middel van gerichte financiering om actoren uit het maatschappelijk middenveld te ondersteunen en te beschermen. Maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers zijn van cruciaal belang voor de goede werking van onze democratieën en voor de bevordering en bescherming van de gemeenschappelijke waarden van de EU die zijn verankerd in de EU-Verdragen en in het Handvest van de grondrechten, en helpen de bescherming van de rechtsstaat in de praktijk te waarborgen. Er zijn echter aanwijzingen dat de ruimte voor het maatschappelijk middenveld in de hele EU afneemt. Ik zal onze samenwerking met maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers intensiveren, onder meer via een platform voor het maatschappelijk middenveld ter ondersteuning van een meer systematische civiele dialoog over kwesties die verband houden met de waarden van de EU. Dit zal één enkel kader bieden voor deelname aan een reeks EU-beleidssterreinen. Ik zal ook nagaan hoe we het maatschappelijk middenveld strategischer kunnen betrekken bij de werkzaamheden van de Commissie op zinvolle en doeltreffende wijze, onder meer als onderdeel van de werkzaamheden inzake het schild voor de democratie.

Daarnaast zal ik onderzoeken hoe de steun die we bieden voor de bevordering van rechten en waarden kan worden verbeterd door het maatschappelijk middenveld sterker en stabiel te maken, op lange termijn. We zouden bijvoorbeeld de bestaande en soms overlappende systemen kunnen aanpakken om toezicht te houden op de omgeving waarin deze actoren op nationaal niveau werken en nauwer samen te werken met de lidstaten om de omgeving waarin maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers op nationaal en EU-niveau actief zijn, beter te beschermen.

Het programma Burgers, gelijkheid, rechten en waarden (CERV) biedt steun aan maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers, met name via het onderdeel “waarden van de Unie”. Het vereist ook een grondig systeem voor risicobeheer en -monitoring in elke fase van het proces — selectie, uitvoering en evaluatie — en tijdens de levenscyclus van elk project, en een deel van de impact ervan is voortgekomen uit de openheid en transparantie waarmee het werkt. Het is ook belangrijk ervoor te zorgen dat de financiering uit deze programma's niet in de verkeerde handen valt.

Wat de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens betreft, is het arrest Eulex Kosovo van 10 september 2024 een belangrijke stap voorwaarts om de EU dichter bij het verdrag te brengen. Het arrest heeft meer duidelijkheid verschaft over de aspecten van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en we moeten de gevolgen ervan nu met de lidstaten bespreken. Er moeten nog veel stappen worden gezet, waaronder een advies van het Europees Hof van Justitie over de volledige verenigbaarheid van de herziene overeenkomst met de Verdragen, de goedkeuring van de Raad, de goedkeuring van het Europees Parlement en de goedkeuring door de lidstaten overeenkomstig hun respectieve grondwettelijke bepalingen. Ik ben echter van mening dat we dichterbij het bereiken van deze mijlpaal voor de bescherming van de mensenrechten in Europa dan ooit tevoren en kijk uit naar een hernieuwde inspanning om dit pad te effenen.

Ik ben van mening dat het Bureau voor de grondrechten (FRA) een cruciale rol heeft gespeeld in de algemene werkzaamheden ter ondersteuning van de grondrechten. We moeten een beroep blijven doen op de waardevolle

expertise van het FRA bij het uitvoeren van effectbeoordelingen en het voorbereiden van initiatieven om ervoor te zorgen dat de voorstellen van de Commissie aan de hoogste normen op het gebied van de grondrechten voldoen. Ik ben ook zeer ingenomen met het feit dat alle instellingen het advies van het FRA kunnen inwinnen naarmate de wetgeving vordert.

Wat gegevensbescherming betreft, is een doeltreffende handhaving van de EU-regels van essentieel belang om het grondrecht op bescherming van persoonsgegevens in de EU te waarborgen. Ik ben vastbesloten handhavingsmaatregelen te nemen in grootschalige grensoverschrijdende zaken, waarbij de persoonsgegevens van miljoenen Europeanen worden getroffen. Daarom kijk ik ernaar uit met de medewetgevers samen te werken om te komen tot een snelle goedkeuring van het voorstel van de Commissie voor procedureregels voor de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van de Commissie. Dit zou de robuuste en efficiënte handhaving van de AVG door gegevensbeschermingsautoriteiten in grote, complexe zaken ondersteunen, waardoor in een vroeg stadium van de zaak een consensus over belangrijke kwesties kan worden bereikt. Gegevensbeschermingsautoriteiten zouden het gemakkelijker hebben om snel een einde te maken aan inbreuken, overtreders ter verantwoording te roepen en particulieren verhaalmogelijkheden te bieden.

Zoals vermeld in mijn opdrachtbrief, zal ik ervoor zorgen dat de AVG in overeenstemming blijft met de digitale transformatie en inspeelt op veranderende behoeften, waaronder veiligheid en concurrentievermogen.

De EU heeft een reeks initiatieven aangenomen om de digitale toekomst van Europa vorm te geven. Elk van deze nieuwe initiatieven heeft een specifiek doel, bijvoorbeeld het creëren van een veilige onlineomgeving of het eerlijker en beter betwistbaar maken van digitale markten. Geen van deze initiatieven is gericht op het reguleren van de verwerking van persoonsgegevens als hoofddoel en het is duidelijk dat de AVG de hoeksteen blijft van het digitale regelgevingskader van de EU voor de verwerking van persoonsgegevens. Tegelijkertijd vormen deze nieuwe initiatieven in sommige gevallen een aanvulling op de AVG of verduidelijken zij hoe deze op een specifiek gebied moet worden toegepast, zodat het van cruciaal belang is te zorgen voor consistentie en samenhang, ook bij de uitvoering en handhaving van deze regels. Ik ben daarom van mening dat we de samenwerking tussen handhavingsinstanties moeten versterken. Er lopen verschillende initiatieven op dit gebied. Het Europees Comité voor gegevensbescherming (EDPB) draagt actief bij aan de werkzaamheden met betrekking tot de digitale marktenverordening (DMA). Hoewel deze ontwikkelingen positief zijn, zou ik verder nadenken over de wijze waarop een meer gestructureerde en efficiënte samenwerking kan worden bevorderd, met name om situaties aan te pakken waarin meerdere toezichthouders betrokken zijn. Ik ben vastbesloten alle inspanningen te ondersteunen om te zorgen voor de coherente en complementaire toepassing en handhaving van het volledige digitale rulebook, met behoud van de bevoegdheid van de respectieve handhavingsinstanties.

Het succes van de AVG, als inspiratiebron voor tal van moderne privacywetten overal ter wereld, biedt nieuwe mogelijkheden om instrumenten voor veilige gegevensdoorgiften te ontwikkelen, waaronder nieuwe adequaatheidsbesluiten, in volledige overeenstemming met de vereisten van het Hof van Justitie die verder door de EDPB zijn ontwikkeld. Internationale gegevensstromen zijn een essentieel onderdeel van de digitale transformatie van onze samenleving en van een steeds meer mondiale digitale economie. Eerbiediging van de privacy is een voorwaarde voor stabiele, veilige en concurrerende commerciële gegevensstromen en een facilitator voor internationale samenwerking op gebieden als rechtshandhaving en justitiële samenwerking, samenwerking op regelgevingsgebied, onderzoek, om er enkele te noemen. Daarom ben ik voornemens de lopende besprekingen met verschillende derde landen, zoals Brazilië en Kenia, te intensiveren en de mogelijkheid te onderzoeken om onderhandelingen te starten met andere internationale partners die onlangs wetgeving inzake gegevensbescherming hebben aangenomen die een hoog beschermingsniveau biedt. Ik zal ook met internationale organisaties werken aan het faciliteren van betrouwbare doorgiften door adequaatheidsbesluiten vast te stellen en/of andere doorgiftemechanismen te ontwikkelen waarin de AVG voorziet.

Ik zal ervoor blijven zorgen dat adequaatheidsbesluiten pas worden vastgesteld nadat grondig is beoordeeld of aan alle relevante wettelijke vereisten is voldaan, met bijzondere aandacht voor de daadwerkelijke uitoefening van rechten door betrokkenen voor onafhankelijke toezichthoudende autoriteiten en rechtbanken, onder meer wat betreft de toegang van de overheid tot gegevens. Het bevorderen van internationale convergentie rond hoge beschermingsnormen zal een van mijn prioriteiten zijn. Bestaande instrumenten en fora — zoals de “Data Protection Academy” van de Commissie of het onlangs opgerichte “Adequacy Network” — kunnen een belangrijke rol spelen bij het bevorderen van de uitwisseling van informatie, ervaringen en beste praktijken tussen de EU en buitenlandse partners.

10. Rechtsstaat en mediavrijheid

Wat bent u, als commissaris bevoegd voor de rechtsstaat, van plan om de impact van het jaarverslag over de rechtsstaat te vergroten en hoe denkt u de impact van de rechtsstaat op de werking van de eengemaakte markt te benaderen? Wat is uw reactie op het verzoek van het Parlement om de reikwijdte van het jaarverslag over de rechtsstaat uit te breiden tot alle waarden die worden genoemd in artikel 2 VEU en om een EU-mechanisme voor democratie, rechtsstaat en grondrechten in te stellen in het kader van een interinstitutioneel akkoord? Welke concrete maatregelen zult u nemen ter ondersteuning van het verzoek van het Parlement om de hoorzittingen op grond van artikel 7 VEU voort te zetten in het geval van Hongarije en overweegt u een hervorming van deze procedure voor te stellen? Bent u bereid ten volle gebruik te maken van de handhavingsinstrumenten, in het bijzonder versnelde inbreukprocedures, verzoeken om voorlopige maatregelen bij het HvJ-EU en systematische vervolgacties met betrekking tot de niet-inachtneming van de arresten van het HvJ-EU? Hoe bent u van plan de toepassing van de conditionaliteitsverordening voor de rechtsstaat en de samenhang met andere relevante wetgevingshandelingen te versterken? Wat is uw standpunt ten aanzien van het voldoen aan mijlpalen op het vlak van de rechtsstaat in de verschillende herstel- en veerkrachtplannen van de lidstaten als voorwaarde voor het uitbetalen van financiering en hoe gaat u ervoor zorgen dat de middelen alleen vrijgegeven als aan deze voorwaarden is voldaan? Hoe denkt u te zorgen voor coördinatie met de andere commissarissen (bijv. Begroting) die verantwoordelijk zijn voor de inachtneming van deze voorwaarden en hoe denkt u de rechtsstaatsdimensie in het volgende MFK te versterken?

Wat zijn uw plannen om de bescherming van onafhankelijke media, journalisten en mensenrechtenactivisten verder op te voeren? Welke maatregelen overweegt u om de uitvoering van de verordening mediavrijheid te waarborgen, onder meer wat betreft de bescherming van journalistieke bronnen en vertrouwelijke communicatie tegen intrusief toezicht? Gaat u een wetgevingsvoorstel indienen om ervoor te zorgen dat het gebruik van intrusieve bewakingsinstrumenten door publieke en private actoren in overeenstemming is met de democratische normen, de beginselen van de rechtsstaat en het Handvest, in overeenstemming met de aanbevelingen van het EP? Welke belangrijke voorstellen zal het schild voor de Europese democratie bevatten, onder meer met betrekking tot het waarborgen van de integriteit van democratische processen en verkiezingen in de EU? Overweegt u wetgeving voor te stellen die het toepassingsgebied van de SLAPP-richtlijn uitbreidt tot alle SLAPP-zaken (ook die welke vallen onder het strafrecht)?

De rechtsstaat, de grondrechten en de democratie vormen de basis van onze Unie en in de wereld van vandaag moeten we deze waarden bevorderen, ondersteunen en verdedigen. Zoals in de politieke beleidslijnen wordt erkend, zal onze toekomst afhangen van een sterke democratie en de verdediging van de waarden die ons in staat stellen onze rechten en vrijheden uit te oefenen. Als ik word benoemd tot commissaris, zal ik dit cruciale werk blijven verdiepen om onze democratie te beschermen en onze waarden te verdedigen, in nauwe samenwerking met de uitvoerend vicevoorzitter voor Technologische Soevereiniteit, Veiligheid en Democratie, andere verantwoordelijke commissarissen en de andere EU-instellingen.

Ik beschouw het verslag over de rechtsstaat als een van de belangrijkste onderdelen van ons instrumentarium voor de rechtsstaat. Door de situatie van de rechtsstaat in alle lidstaten systematisch en objectief te monitoren, draagt het bij tot een grotere paraatheid van de lidstaten en de EU als geheel om kwesties in verband met de rechtsstaat aan te pakken. Het effect ervan was duidelijk positief en het verslag en de aanbevelingen ervan zijn steeds doeltreffender gebleken bij het aansturen van concrete hervormingen in de lidstaten op alle gebieden die onder het toepassingsgebied ervan vallen. Dit geldt ook voor uitbreidingslanden die worden betrokken bij het proces van het verslag over de rechtsstaat en die in de toekomst zullen worden opgenomen, aangezien het ervoor zorgt dat de hervormingen die in de aanloop naar de toetreding worden doorgevoerd, lang daarna worden voortgezet. Deze werkzaamheden kunnen nog worden versterkt en geconsolideerd, onder meer door een nauwere koppeling met de EU-uitgaven en door de verslagleggingscyclus te verrijken.

Als ik word benoemd, zal ik nauw samenwerken met de commissaris voor Begroting, Fraudebestrijding en Openbaar bestuur om het verband tussen financiële steun en de aanbevelingen aan de lidstaten uit het verslag over de rechtsstaat te versterken en hervormingen van de rechtsstaat verder te ondersteunen door ervoor te zorgen dat EU-financiering kan worden besteed aan nationale maatregelen, bijvoorbeeld ter bestrijding van corruptie en ter bescherming van de financiële belangen van de EU.

Ik sta ook volledig achter de in de politieke beleidslijnen genoemde doelstelling om de internemarktdimensie van het verslag over de rechtsstaat te versterken. De rechtsstaat is niet theoretisch, maar heeft een cruciale impact op het leven van burgers in een democratie. De rechtsstaat heeft ook een enorme impact op onze welvaart. Doeltreffende rechtsstelsels, corruptiebestrijding en goede wetgeving in het kader van checks-and-balances zijn niet alleen van cruciaal belang voor de bescherming van de grondrechten en de democratie, maar hebben ook

rechtstreekse economische relevantie, met gevolgen voor investeringen, het concurrentievermogen en banen. Het is dus zinvol om meer nadruk te leggen op rechtsstatelijke kwesties die van invloed zijn op ondernemingen die actief zijn op de eengemaakte markt.

Het verslag is doeltreffend geweest en zal dat ook blijven omdat het goed gefundeerd en gericht is. Aangezien het toepassingsgebied reeds uitgebreid is en nu nog meer door de versterking van de internemarktdimensie, moet elke verdere uitbreiding tot grondrechten of andere waarden van artikel 2 VEU zorgvuldig worden onderzocht. Als ik word benoemd, zal ik samenwerken met het Europees Parlement over de manier waarop we kunnen werken aan de grondrechten, met name wat betreft de werkzaamheden die we zullen verrichten om de toepassing van het Handvest te versterken (zie het antwoord hierboven).

De nauwe samenwerking met het Europees Parlement en zijn commissie LIBE inzake de bescherming en bevordering van de rechtsstaat, de grondrechten en de democratie is van fundamenteel belang om de werkzaamheden op EU-niveau voort te zetten. Als ik word benoemd, ben ik bereid na te gaan hoe onze samenwerking kan worden versterkt en verdere banden tussen de verschillende werkterreinen kunnen worden tot stand gebracht. We zouden bijvoorbeeld regelmatig van gedachten kunnen wisselen over de verschillende verslagen en initiatieven over de waarden van de EU. Een ander voorgesteld idee is een contactgroep waar ontwikkelingen op het gebied van de rechtsstaat regelmatig worden besproken, ook met de Raad.

Als ik word benoemd tot commissaris, zal ik ervoor zorgen dat alle instrumenten waarover we beschikken om de waarden van de EU te versterken en te beschermen, volledig en in synergie en samenhang worden toegepast.

Ik wil mij ten volle inzetten voor de doeltreffende uitvoering en handhaving van het EU-recht, onder meer door middel van inbreukprocedures wanneer dat nodig is. De voorrang van het EU-recht en de eerbiediging van de arresten van het Hof van Justitie van de EU zijn fundamentele beginselen van de rechtsorde van de EU die we voluit moeten hooghouden.

Ik ben ook voorstander van een doeltreffendere toepassing van artikel 7 VEU en, indien ik word benoemd, zal ik de Raad regelmatig op de hoogte blijven houden van de situatie in Hongarije in het kader van de lopende procedure van artikel 7, lid 1, VEU, zolang de bezorgdheden die aan het met redenen omklede voorstel van het Parlement ten grondslag liggen, niet zijn aangepakt. De Raad moet zorgen voor een behoorlijke behandeling van het met redenen omklede voorstel van het Parlement.

Zoals de voorzitter in de politieke beleidslijnen heeft duidelijk gemaakt, is de eerbiediging van de rechtsstaat een absolute voorwaarde om in aanmerking te komen voor EU-financiering. We hebben al belangrijke instrumenten ontwikkeld om dit te waarborgen. Met de conditionaliteitsverordening beschikken we over een doeltreffend instrument om de EU-begroting te beschermen tegen schendingen van de beginselen van de rechtsstaat in de lidstaten, wanneer de Commissie vaststelt dat schendingen van de beginselen van de rechtsstaat voldoende rechtstreekse gevolgen hebben of dreigen te hebben voor het goed financieel beheer van de Uniebegroting of van de financiële belangen van de Unie. De herstel- en veerkrachtfaciliteit (RRF) heeft, samen met de horizontale randvoorwaarde in het kader van het cohesiebeleid, ook een belangrijke stimulans gegeven voor hervormingen om uitdagingen op het gebied van de rechtsstaat in een aantal lidstaten aan te pakken, op basis van de werkzaamheden in het kader van het Europees Semester en het jaarlijkse verslag over de rechtsstaat. De plannen voor herstel en veerkracht van sommige lidstaten bevatten “supermijlpalen”, waarvan sommige verband houden met hervormingen van de rechtsstaat, die moeten worden verwezenlijkt voordat er middelen kunnen worden verstrekt, teneinde de doeltreffende bescherming van de financiële belangen van de Unie te waarborgen.

Met het oog op de toekomst zal ik, als ik word benoemd, nauw samenwerken met de commissaris voor Begroting, Fraudebestrijding en Openbaar bestuur om ervoor te zorgen dat het volgende meerjarig financieel kader blijft garanderen dat er sterke waarborgen zijn voor de rechtsstaat. Dergelijke waarborgen zullen voortbouwen op de ononderbroken toepassing van het algemene conditionaliteitsregime en daarbij kunnen ook lessen worden getrokken uit NextGenerationEU en de herstel- en veerkrachtfaciliteit, waaruit is gebleken hoe EU-middelen hervormingen van de rechtsstaat in de lidstaten kunnen bevorderen, alsook uit de horizontale randvoorwaarden. De werkzaamheden zouden erop gericht zijn een nauwer verband te leggen tussen de aanbevelingen in het verslag over de rechtsstaat en de financiële steun in het kader van de EU-begroting, en tegelijkertijd te blijven zorgen voor sterke synergieën en samenhang met de werkzaamheden die in het kader van het Europees Semester met de lidstaten worden verricht.

Het beschermen en koesteren van onze democratie zijn kernprioriteiten voor mijn mandaat, als ik word benoemd tot commissaris, zoals reeds in eerdere antwoorden is uiteengezet. Ik zou het voortouw nemen bij de

werkzaamheden voor een nieuw schild voor de Europese democratie om de ernstige risico's voor de democratie in de EU aan te pakken. Voortbouwend op het Actieplan voor Europese democratie en het pakket voor de verdediging van de democratie, en in samenwerking met mijn collega-commissarissen onder leiding van de uitvoerend vicevoorzitter voor Technologische Soevereiniteit, Veiligheid en Democratie, zou ik de werkzaamheden verdiepen om buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging en desinformatie tegen te gaan, de eerlijkheid en integriteit van verkiezingen te waarborgen en democratische checks-and-balances te versterken, de opbouw van onze maatschappelijke veerkracht en paraatheid te ondersteunen en burgers centraal te stellen in onze democratie. We kunnen ons situationeel bewustzijn verbeteren en ons collectief vermogen versterken om dreigingen op te sporen, te analyseren en proactief tegen te gaan. Dit vereist een betere coördinatie en intensivering van de inspanningen op het gebied van preventie en van het toerusten van burgers met belangrijke vaardigheden om in de informatieruimte te navigeren, zoals digitale en mediageletterdheid. We moeten ook streven naar de verdere versterking van de samenwerking via organen zoals het Europees samenwerkingsnetwerk voor verkiezingen, en steun verlenen aan de ontwikkeling van operationele instrumenten en instrumenten voor capaciteitsopbouw om de billijkheid van verkiezingen te waarborgen en de integriteit van verkiezingen te beschermen, bijvoorbeeld via een EU-register van verkiezingsgerelateerde beste praktijken, en maatregelen ontwikkelen om de veiligheid van politieke kandidaten en gekozen vertegenwoordigers te ondersteunen.

Journalisten, onafhankelijke media en mensenrechtenverdedigers spelen een essentiële rol in onze democratieën, dragen bij tot de bescherming van de grondrechten en treden op als waakhond tegen schendingen van de rechtsstaat. Hun veiligheid en bescherming zullen een belangrijk doel zijn voor mijn werk, als ik tot commissaris word benoemd. Daartoe zou ik nauwlettend toezien op de toepassing door de lidstaten van de Aanbeveling van 2021 over de veiligheid van journalisten en de Aanbeveling van 2022 over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers worden beschermd tegen SLAPP's, en zo nodig verdere stappen ondernemen. Ik zou onder leiding van de uitvoerend vicevoorzitter voor Technologische Soevereiniteit, Veiligheid en Democratie werken om de snelle en correcte uitvoering van de Europese verordening mediavrijheid te vergemakkelijken. Een eerste prioriteit zou zijn ervoor te zorgen dat de Europese Raad voor mediadiensten volledig operationeel is, met bijzondere aandacht voor de regels inzake publieke omroepen, de bescherming van journalisten en de redactionele onafhankelijkheid van de media, met inbegrip van richtsnoeren om waarborgen in te voeren tegen willekeurige verwijdering van online-inhoud die door gerenommeerde mediabedrijven wordt gepubliceerd.

Wat betreft verdere mogelijke wetgeving tegen SLAPP's, zou mijn eerste ambitie erin bestaan te zorgen voor een snelle en zorgvuldige uitvoering van de bestaande instrumenten, die sterke wetgevingswaarborgen ter bescherming van journalisten en mensenrechtenverdedigers tegen SLAPP's in grensoverschrijdende civiele procedures combineren met soft-law-elementen in het kader van de desbetreffende aanbeveling van de Commissie, die van toepassing zijn op alle soorten procedures. De uitvoering van deze instrumenten wordt nauwlettend gevolgd en zal worden voortgezet. Dit moet worden meegenomen in het beraad over de verdere stappen die op EU-niveau kunnen worden genomen om journalisten en rechtenverdedigers te beschermen, in nauwe samenwerking met het door de lidstaten opgerichte EU-netwerk van contactpunten voor SLAPP's.

De Europese verordening mediavrijheid is een belangrijke stap in de aanpak van het gebruik van intrusieve bewakingsinstrumenten. Zij omvat een algemeen verbod op binnendringsoftware in apparaten die door aanbieders van mediadiensten, waaronder journalisten, worden gebruikt, met nauwkeurig omschreven uitzonderingen en onder strikte materiële en procedurele voorwaarden. Als ik word benoemd, zal ik ervoor zorgen dat de toepassing van deze bepaling zorgvuldig wordt gecontroleerd. Zoals de Commissie aan het Europees Parlement heeft meegedeeld in haar antwoorden op de specifieke resoluties, zal met de lidstaten worden overlegd over een niet-wetgevingsvoorstel over het gebruik van binnendringsoftware door de nationale autoriteiten in de EU, met name vanuit het oogpunt van gegevensbescherming.

11. Strafrecht

Wat zijn uw kernprioriteiten op het gebied van strafrecht? Hoe gaat u toezien op de volledige toepassing van de wetgevingsinstrumenten die in de vorige zittingsperiode zijn aangenomen, met inbegrip van het pakket elektronisch bewijsmateriaal, en wat wordt uw rol bij het waarborgen van de consistentie van instrumenten van materieel strafrecht? Hoe zult u ervoor zorgen dat het strafrecht gelijke tred houdt met de ontwikkeling van digitale technologieën, waaronder AI, zowel als het gaat om het gebruik van nieuwe technologieën voor een efficiënter strafrechtstelsel, maar ook wanneer er behoefte is aan het strafbaar stellen van zeer ernstige inbreuken (bv. op het gebied van gegevensbescherming) die zijn begaan met behulp van technologie?

Welke maatregelen kunnen worden genomen om de justitiële samenwerking tussen de lidstaten, met de steun van Eurojust, nog verder te verbeteren en om het strafrechtstelsel efficiënter te maken bij de bestrijding van criminaliteit? Een van uw opdrachten is het aanscherpen van het Europees aanhoudingsbevel. Denkt u dit te doen

door een nieuw wetgevingsinstrument voor te stellen of veeleer door de nadruk te leggen op een betere toepassing van het huidige rechtskader?

Welke concrete stappen bent u van plan te nemen ter verbetering van de anticorruptieaanpak van de EU en ter versterking van de coördinatie en synergieën tussen de verschillende EU-organen die bevoegd zijn op het gebied van corruptiebestrijding en de lidstaten? Zult u concrete wetgeving op dit gebied voorstellen? Hoe denkt u bijstand te verlenen aan het EOM, dat te kampen heeft met een aantal praktische uitdagingen, met name wat betreft personeel en begroting, waardoor de doeltreffendheid ervan in gevaar komt? Zegt u toe een herziening van de EOM-verordening voor te stellen, inclusief de uitbreiding van de bevoegdheden van het EOM, en zo ja, tot welke strafbare feiten?

Als ik word benoemd, zal een van mijn kernprioriteiten zijn ervoor te zorgen dat het strafrecht op EU-niveau wordt gebruikt om onze burgers doeltreffend te beschermen en de waarden en financiële belangen van de EU te beschermen. Ik wil op grond van input van het Europees Parlement, de lidstaten, de nationale autoriteiten en het maatschappelijk middenveld onderzoeken hoe het strafrecht van de EU verder kan worden gebruikt om criminaliteit doeltreffend te bestrijden. In dit verband zal ik bereid zijn een bijdrage te leveren en steun te verlenen aan de commissaris voor Binnenlandse Zaken en Migratie bij de voorbereiding van een Europese strategie voor interne veiligheid. Belangrijke prioriteiten zijn het faciliteren van een akkoord tussen de medewetgevers over belangrijke hangende voorstellen, zoals de richtlijn slachtofferrechten en de richtlijn bestrijding van corruptie, en het behouden van een hoog ambitieniveau.

Als ik word benoemd, zal ik mij ook richten op de doeltreffende en consistente uitvoering van de bestaande instrumenten, onder meer door betere begeleiding en dialoog waar dat nuttig is, en door inbreukprocedures indien nodig. Dit zou deel uitmaken van mijn jaarlijkse verslaglegging over de voortgang van de uitvoering en problemen. Ik wil verdere praktische stappen ontwikkelen om de lidstaten te helpen bij de uitvoering, zoals het gedecentraliseerde IT-platform dat nu in gebruik is om veilige en betrouwbare communicatie tussen justitiële autoriteiten en/of dienstverleners mogelijk te maken. Wat betreft het aanpakken van zeer ernstige inbreuken op de regels inzake gegevensbescherming door gebruik te maken van technologie, verplichten zowel de AVG als de richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving de lidstaten om te voorzien in doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties voor inbreuken op de respectieve regels. Ik zou ervoor zorgen dat de lidstaten aan deze verplichting voldoen.

Het verbeteren van de justitiële samenwerking, ook met de steun van Eurojust, en het efficiënter maken van de strafrechtstelsels bij de bestrijding van criminaliteit zouden twee andere belangrijke prioriteiten zijn. Er moeten beveiligde communicatiekanalen tussen de nationale autoriteiten en Eurojust worden opgezet, en ik zal de resultaten van de lopende evaluatie zorgvuldig bestuderen om na te gaan of wijzigingen in de Eurojust-verordening het potentieel ervan zouden helpen benutten. We kunnen ook nagaan of het mandaat van Eurojust om bewijsmateriaal in verband met internationale misdrijven op te slaan, kan worden uitgebreid tot andere vormen van criminaliteit, zoals georganiseerde criminaliteit. Ik zal ook nadenken over de mogelijke formalisering van het gebruik van permanente gemeenschappelijke onderzoeksteams, dat is getest voor het Internationaal Centrum voor de vervolging van het misdrijf agressie tegen Oekraïne. Tot slot zal ik samen met de commissaris voor Binnenlandse Zaken en Migratie nagaan hoe Eurojust en Europol hun onderlinge nauwe samenwerking optimaal kunnen benutten. A

Het Europees aanhoudingsbevel (EAB) is een van de meest succesvolle strafrechtelijke instrumenten van de EU, maar het is belangrijk om deze staat van dienst te handhaven in veranderende omstandigheden. Aangezien het Hof van Justitie tot dusver meer dan 85 arresten over het EAB heeft gewezen, is het voor beroepsbeoefenaars complex geworden om op de hoogte te blijven. Ook de interactie tussen het EAB en andere kaderbesluiten, zoals inzake de erkenning van vonnissen waarbij vrijheidsstraffen zijn opgelegd en de tenuitvoerlegging van die straffen in andere lidstaten, brengt problemen met zich mee. Ik zou nadenken over manieren om de doeltreffendheid van het EAB verder te verbeteren.

Digitalisering en het gebruik van AI-technologie zijn ook belangrijk voor het vergroten van de efficiëntie in de strafrechtsector, en voor het stroomlijnen en vergemakkelijken van processen, onder meer voor justitiële samenwerking. Het gebruik van digitale technologieën kan de werklast voor rechters als gevolg van ondersteunende activiteiten verlichten, waardoor zij meer tijd krijgen om zich op kernactiviteiten te concentreren. De uitvoering van het digitaliseringspakket in de komende jaren zal een belangrijke stap zijn. In het kader van een toekomstige strategie voor het gebruik van digitale technologieën in justitie zou ik onderzoeken hoe de lidstaten kunnen worden ondersteund bij het gebruik van AI en andere IT-instrumenten op het gebied van justitie.

De justitiële samenwerking heeft zich de afgelopen jaren sterk ontwikkeld en we moeten deze werkzaamheden voortzetten. Daarnaast zijn er problemen waarmee het strafrechtstelsel van de EU wordt geconfronteerd die maatregelen vereisen die de grenzen van de Unie overschrijden. Als ik word benoemd, zal ik de nauwere samenwerking met derde landen blijven versterken om de justitiële samenwerking bij de bestrijding van ernstige misdrijven, waaronder mensenhandel, mensensmokkel en drugshandel, te vergemakkelijken.

Corruptie schaadt zowel de doeltreffendheid van het overheidsbeleid als het vertrouwen van de burgers in de staat en de overheidsinstellingen. In de politieke beleidslijnen werd met name gewezen op de wijze waarop de EU en de nationale autoriteiten in reactie daarop moeten samenwerken. Als ik word benoemd, zou ik als eerste belangrijke stap op dit gebied de onderhandelingen over de anticorruptierichtlijn afronden. Ik zal de eerste EU-strategie voor corruptiebestrijding ontwikkelen, die moet worden voorbereid op basis van consensus en breed overleg, met name met het Europees Parlement en de lidstaten. De werkzaamheden van het in 2023 door de Commissie opgerichte EU-netwerk ter bestrijding van corruptie kunnen een belangrijke basis vormen. Dit zou een duidelijke EU-aanpak van corruptiebestrijding bieden, en nauwere samenwerking tussen de EU en de lidstaten, en tussen de lidstaten onderling, zou duidelijk een essentieel element zijn.

Meer in het algemeen zal ik, indien ik word benoemd, samen met de commissaris voor Begroting, Fraudebestrijding en Openbaar bestuur verdere mogelijkheden onderzoeken om EU-financiering te besteden aan maatregelen ter bestrijding van corruptie, met name wat betreft de preventie van corruptie.

Wat het EOM betreft, zal ik, als ik word benoemd, in overeenstemming met de politieke beleidslijnen en mijn opdrachtbrief, mij buigen over de vraag of het EOM nieuwe bevoegdheden nodig heeft voor aspecten van grensoverschrijdende criminaliteit. Daartoe zal ik de lopende evaluatie van de EOM-verordening versnellen. De begrotingsautoriteit heeft de afgelopen jaren het personeelsbestand en de begroting van het EOM aanzienlijk versterkt. Ik zal mij inspannen om ervoor te zorgen dat de Commissie het EOM blijft ondersteunen, zodat het zijn belangrijke taak met succes kan vervullen, en ik zal nauw samenwerken met de commissaris voor Begroting, Fraudebestrijding en Openbaar Bestuur.

Vragen van de Begrotingscommissie

12. In uw opdrachtbrief draagt de voorzitter u op een nauwere samenhang tot stand te brengen tussen de aanbevelingen in het rechtsstaatverslag en de financiële steun uit de EU-begroting. Zij dringt er ook op aan dat de toekomstige langetermijnbegroting sterke waarborgen voor de rechtsstaat bevat.

Aangezien het uw taak zal zijn ervoor te zorgen dat de eerbiediging van de rechtsstaat een noodzakelijke voorwaarde blijft voor de toekenning van EU-middelen, welke concrete maatregelen overweegt u in dit verband te nemen om ervoor te zorgen dat de aanbevelingen in het rechtsstaatverslag die gevolgen hebben voor de EU-begroting strikt en tijdig worden opgevolgd en welke werkafspraken gaat u maken om samen te werken met de commissaris voor Begroting, Fraudebestrijding en Openbaar Bestuur, en zult u de lopende evaluaties van de voorwaarden voor het cohesiebeleid delen met het Parlement?

De eerbiediging van de rechtsstaat is een noodzakelijke voorwaarde voor EU-financiering en zal dit blijven. De conditionaliteitsverordening en de horizontale randvoorwaarde met betrekking tot het Handvest zijn een zeer positieve ontwikkeling van het huidige meerjarig financieel kader. In het antwoord op vraag tien heb ik uiteengezet hoe we dit werk verder moeten ontwikkelen, overeenkomstig de aanpak van de politieke beleidslijnen.

Als ik tot commissaris word benoemd, zal ik nauw samenwerken met de commissaris voor Begroting, Fraudebestrijding en Openbaar bestuur om ervoor te zorgen dat het volgende meerjarig financieel kader blijft garanderen dat er sterke waarborgen zijn voor de rechtsstaat. Die waarborgen zullen voortbouwen op de voortdurende toepassing van het algemene conditionaliteitsregime, dat van toepassing is op alle fondsen, zoals uiteengezet in de politieke beleidslijnen, en lering trekken uit het gebruik ervan tot dusver.

We hebben een uitgebreid instrumentarium ontwikkeld en hoewel elk van deze instrumenten zijn eigen regels en principes heeft, moeten ze goed samen functioneren. Zorgen voor samenhang tussen deze instrumenten en daarmee verband houdende acties zal een belangrijk punt zijn, en ik zal samenwerken met mijn collega-commissarissen om na te gaan hoe de toepassing ervan kan worden gestroomlijnd om doeltreffender te worden. Het verslag over de rechtsstaat en de aanbevelingen ervan zijn een belangrijke bron voor het monitoren van problemen in verband met de rechtsstaat in de lidstaten en zijn van cruciaal belang voor de beoordelingen die in het kader van de conditionaliteitsverordening worden uitgevoerd. Zaken die onder het toepassingsgebied van de conditionaliteitsverordening vallen, ook wanneer zij voortvloeien uit het verslag over de rechtsstaat, vereisen

echter een empirisch onderbouwde beoordeling van het verband met de EU-begroting, in overeenstemming met de wettelijke vereisten en zoals bevestigd door het Hof van Justitie.

Wat de lopende beoordelingen van de voorwaarden voor het cohesiebeleid betreft, heeft de Commissie nauwkeurig beoordeeld of aan de noodzakelijke vereisten is voldaan, en zij zal dat blijven doen, alvorens besluiten te nemen. In dit verband moet zij de ruimte beschermen die nodig is voor haar interne besluitvormingsproces. De Commissie is zich ook bewust van haar plicht tot loyale samenwerking met de betrokken lidstaat, aangezien het toezicht op de vervulling van de horizontale randvoorwaarden gebaseerd is op een voortdurende dialoog en samenwerking tussen de Commissie en de betrokken lidstaat en gezien de politieke gevoeligheden van de besprekingen over de EU-begroting. Binnen dit kader zal ik, als ik word benoemd, bereid zijn met u samen te werken om te zorgen voor een zo goed mogelijke directe informatiestroom.

Vraag van de Commissie begrotingscontrole

13. In uw opdrachtbrief draagt de voorzitter u op een EU-aanpak voor corruptiebestrijding te ontwikkelen en samen te werken met de commissaris voor Begroting, Fraudebestrijding en Openbaar Bestuur om het mogelijk te maken dat EU-financiering wordt ingezet voor nationale maatregelen ter bestrijding van corruptie.

Kunt u toelichten hoe u met de commissaris voor Begroting gaat samenwerken aan de concrete maatregelen die u van plan bent te nemen en kunt u ook uitleggen waarom de lidstaten meer geld van de EU nodig hebben om corruptie te bestrijden? Zou het niet de voorkeur verdienen het EOM beter uit te rusten en de lidstaten op andere manieren bijstand te bieden?

Hoe gaat u de bescherming van de eengemaakte markt integreren in het EU-kader voor de rechtsstaat? Welke veranderingen zal de Commissie doorvoeren ter bespoediging van inbreukprocedures ten aanzien van lidstaten die in gebreke blijven bij de bescherming van de eengemaakte markt?

Ons doel is en moet blijven alle vormen van corruptie terug te dringen, op elk niveau, in alle EU-landen en -instellingen, en zelfs buiten de EU.

Als ik word benoemd tot commissaris, zal ik samen met de commissaris voor Begroting, Fraudebestrijding en Openbaar bestuur nagaan hoe EU-financiering kan worden besteed aan nationale maatregelen ter bestrijding van corruptie en ter bescherming van de financiële belangen van de EU. Ik zie dit als een goed voorbeeld van een gebied waarop de Commissie en de lidstaten nauw kunnen samenwerken over een punt van zorg dat van groot belang is voor beide: de Commissie kan daarbij advies verstrekken, goede praktijken samenbrengen, financiering ter ondersteuning van preventieve maatregelen aanbieden en hulp bieden bij het inzetten van technische bijstand. Dit houdt ook in dat lering wordt getrokken uit de ervaring met de herstel- en veerkrachtfaciliteit en de toepassing van de horizontale randvoorwaarde in het kader van het cohesiebeleid, die belangrijke stimulansen hebben geboden voor hervormingen en investeringen om problemen op het gebied van de rechtsstaat aan te pakken, waaronder de bestrijding van corruptie. Dit zal deel uitmaken van de bredere werkzaamheden op EU-niveau om onze aanpak voor de rechtsstaat en corruptiebestrijding te versterken en een aanvulling vormen bij het nauwer verband dat moet worden gelegd tussen de aanbevelingen bij het verslag over de rechtsstaat en financiële steun. Tegelijkertijd zal de Commissie het EOM ook blijven ondersteunen bij de uitvoering van zijn belangrijke taak.

Zoals ik in mijn antwoord op vraag tien heb uiteengezet, wordt in de politieke beleidslijnen uiteengezet hoe het verslag over de rechtsstaat verder zou worden ontwikkeld. Eerbiediging van de rechtsstaat, met name onafhankelijke, hoogwaardige en efficiënte rechtsstelsels, rechtszekerheid en gelijkheid voor de wet, bestrijding van corruptie en goede wetgeving — allemaal onderdeel van de beoordelingen in het kader van het verslag over de rechtsstaat in elke lidstaat — zijn belangrijke bepalende factoren voor een ondernemingsklimaat dat investeringen, groei, banen en innovatie bevordert en derhalve van invloed is op de goede werking van de eengemaakte markt. Als ik word benoemd, zal ik de analyse in het kader van het verslag blijven consolideren en verdiepen en ervoor zorgen dat de internemarktdimensie wordt versterkt om rechtsstatelijke kwesties te onderzoeken die gevolgen hebben voor bedrijven, met name kmo's, die grensoverschrijdend actief zijn.

Ik ben voorstander van het gebruik van alle instrumenten waarover de Commissie beschikt om problemen op het gebied van de eengemaakte markt en de rechtsstaat in alle lidstaten aan te pakken. Dit omvat het gebruik van inbreukprocedures in geval van schending van de regels inzake de eengemaakte markt, bijvoorbeeld als gevolg van ongepaste overheidsinterventies of onrechtmatige administratieve praktijken ten nadele van ondernemingen uit andere lidstaten. Naast de handhavingsmaatregelen van de Commissie kunnen bedrijven zich rechtstreeks tot de nationale rechter wenden om hun belangen te beschermen. Ook als deze ondernemingen schade hebben geleden als gevolg van inbreuken op het EU-recht, kunnen zij overeenkomstig het beginsel van overheidsaansprakelijkheid schadevergoeding vorderen bij de nationale rechter. Deze nationale rechters kunnen, indien een uitlegging van het

EU-recht nodig is, in het kader van de prejudiciële procedure van artikel 267 VWEU prejudiciële vragen stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie. Ik zal de uitvoerend vicevoorzitter voor Welvaart en Industriële strategie ondersteunen bij zijn belangrijke werk om de eengemaakte markt te verdiepen en te consolideren.

Vraag van de Commissie cultuur en onderwijs

14. Vrijheid en pluriformiteit van de media vormen een essentieel onderdeel van de democratie. Het is echter belangrijk eraan te herinneren dat de Europese verordening mediavrijheid (EMFA), gezien de rechtsgrondslag ervan, vooral tot doel heeft een goed functionerende interne markt voor mediadiensten tot stand te brengen en dat zij nauw verbonden is met de richtlijn audiovisuele mediadiensten (AVMSD). Voorts heeft de verordening betrekking op de inhoud van aanbieders van mediadiensten op zeer grote onlineplatforms en bevat het verschillende bepalingen in verband met de beoordeling van concentraties op de mediemarkt, de transparante en eerlijke toewijzing van economische middelen, redactionele onafhankelijkheid, de onafhankelijke werking van publieke media en de bescherming van journalisten. Hoe denkt u er derhalve voor te zorgen dat de toepassing van de Europese verordening mediavrijheid nauw verbonden blijft met de richtlijn audiovisuele mediadiensten en de digitaalmediadienstenverordening en wordt aangepakt vanuit het oogpunt van het mediabeleid?

De Europese verordening mediavrijheid maakt integraal deel uit van het mediabeleid van de EU en bouwt voort op het reeds lang bestaande kader van de richtlijn audiovisuele mediadiensten. Deze twee instrumenten zijn nauw met elkaar verbonden en vullen elkaar aan.

Samen voorzien de verordening en de richtlijn in een uitgebreide reeks regels die de interne mediemarkt bevorderen en mediabedrijven in staat stellen vrij grensoverschrijdend te opereren en consumenten toegang verlenen tot diverse media-inhoud. De Europese verordening mediavrijheid houdt rekening met de unieke plaats van de mediasector in onze democratieën en cultuur. Zij vormt een aanvulling op de regels voor onlineplatforms in het kader van de digitaalmediadienstenverordening, door de positie van gerenommeerde media ten opzichte van inhoudsmoderatiepraktijken op zeer grote onlineplatforms te versterken. Een hoeksteen van de Europese verordening mediavrijheid is de nieuwe Europese raad voor mediadiensten, die de ERGA (het huidige netwerk van regelgevende instanties voor de media in het kader van de richtlijn audiovisuele mediadiensten) moderniseert en de samenwerking tussen regelgevende instanties efficiënter zal maken.

Als ik word benoemd, zal ik nauw samenwerken met de uitvoerend vicevoorzitter voor Technologische Soevereiniteit, Veiligheid en Democratie om de snelle en correcte uitvoering van de Europese verordening mediavrijheid te garanderen. In dit verband zal onmiddellijk voorrang worden gegeven aan de oprichting van de nieuwe Europese Raad voor mediadiensten en het secretariaat daarvan. De raad zal de werkzaamheden van de ERGA voortzetten om te zorgen voor de coherente uitvoering van de richtlijn audiovisuele mediadiensten op gebieden als de aandacht voor inhoud van algemeen belang, die van cruciaal belang is voor de duurzaamheid van de media. Evenzo zullen we ervoor zorgen dat de regels van de Europese verordening mediavrijheid inzake vindbaarheid van media-inhoud op verbonden televisie en publiekmeting snel worden toegepast.

We zullen ervoor zorgen dat de uitvoering goed op schema ligt vóór de toepassingstermijn van augustus 2025. Meer in het algemeen zal de uitvoering van deze instrumenten een belangrijke prioriteit zijn. In een vroeg stadium van het nieuwe mandaat zullen we ook werken aan de opstelling van de richtsnoeren voor artikel 18 van de Europese verordening mediavrijheid, dat voorziet in waarborgen voor gerenommeerde media-inhoud teneinde willekeurige verwijdering door zeer grote onlineplatforms te voorkomen en de beschikbaarheid van legitieme online redactionele inhoud beter te beschermen.

Als ik word benoemd, zou ik er ook voor zorgen dat de analyse in het verslag over de rechtsstaat volledig betrekking heeft op gebieden die onder de Europese verordening mediavrijheid vallen, zoals concentraties op de mediemarkt, overheidsreclame en de bescherming en veiligheid van journalisten, die van invloed zijn op de werking van de interne mediemarkt.

Vragen van de Commissie constitutionele zaken

15. Welke rol ziet u voor uzelf weggelegd met betrekking tot het ontwerpvoorstel van de Commissie tot wijziging van Verordening 1141/2014 betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen, dat momenteel op tafel ligt? Hoe verdedigt u de keuze van de Commissie voor de herschikking van bovengenoemd voorstel ten opzichte van de wetgevende prerogatieven van het Parlement en welke specifieke maatregelen zou u prioritair nemen om de mededwetgevers te helpen de huidige impasse in de onderhandelingen te doorbreken, met name wat betreft de betrokkenheid van partijen uit derde landen? Hoe kunnen we de

herschikking gebruiken om Europese politieke partijen in staat te stellen de politieke integratie van politieke partijen uit uitbreidingslanden te vergemakkelijken? Welke waarborgen en richtsnoeren moeten er volgens u bestaan om de integriteit en transparantie van het proces te waarborgen?

Hoe denkt u, naast de betrokkenheid van de politieke partijen, de instrumenten voor burgerparticipatie in de besluitvorming van de EU te versterken?

Aangezien de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM) een wettelijke verplichting is krachtens artikel 6, lid 2, van het Verdrag van Lissabon, rijst de vraag op welke manier u het toetredingsproces in de toekomst wilt waarborgen? Zijn er mogelijkheden die de Commissie overweegt om de inachtneming van arresten van het EHRM door de EU-lidstaten te bevorderen?

Kunt u schetsen wat uw visie is op het voorkomen van fraude en het verbeteren van de transparantie van de financiering van belangenvertegenwoordigers, vooral als het gaat om buitenlandse inmenging?

Als ik word benoemd, zal ik mijn uiterste best doen om een akkoord te bereiken over het voorstel tot wijziging van Verordening 1141/2014 betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen. Zoals ik in mijn opdrachtbrief heb aangegeven, zal ik ernaar streven de brug tussen het Parlement en de Raad opnieuw op te bouwen, en daarbij de waardevolle expertise van het Parlement in de feitelijke werking van Europese politieke partijen en stichtingen erkennen, en ook luisteren naar de gerechtvaardigde zorgen van de Raad op het gebied van veiligheid. Mijn diensten zouden de medewetgevers ondersteunen om optimaal gebruik te maken van onze ervaring met de verkiezingen voor het Europees Parlement dit jaar, onder meer zoals zal worden uiteengezet in het verslag van de Commissie over de verkiezingen, alsook met de geopolitieke ontwikkelingen, en de werkzaamheden van de vernieuwde Commissie om benaderingen te helpen ontwikkelen om vooruitgang te boeken. In dit verband ben ik ingenomen met het besluit van het Europees Parlement om verder te werken aan het dossier en met de informele stappen die het Parlement ten aanzien van de voorzitterschappen van de Raad van de EU heeft ondernomen om na te gaan welke mogelijkheden er zijn om het onderhandelingsproces nieuw leven in te blazen en een akkoord te bereiken.

Het gebruik van de herschikkingsprocedure is een zeer technische kwestie, die minder een zaak is van beleidsoverwegingen dan van efficiënte wetgevingsprocedures. Volgens het Interinstitutioneel Akkoord over een systematischer gebruik van de herschikking van besluiten is herschikking de juridische techniek die moet worden gebruikt bij de vervanging van een eerder besluit, dat eerder was gewijzigd, teneinde de tekst te consolideren en te vereenvoudigen. Dit is precies het geval bij de laatste herziening van Verordening 1141/2014: na de twee vorige herzieningen (in 2018 en 2019) en gezien de noodzaak om de formulering, verouderde verwijzingen en bepalingen bij te werken, was het noodzakelijk om niet alleen bepaalde gerichte inhoudelijke wijzigingen aan te brengen, maar ook de verordening te herschikken.

De evaluatieverslagen die zowel het Parlement als de Commissie op grond van de herzieningsclausule van de verordening hebben opgesteld, kwamen tot zeer vergelijkbare conclusies en de voorstellen van de Commissie waren dan ook sterk afgestemd op de verzoeken van het Parlement.

Het bereiken van een akkoord zou Europese politieke partijen en stichtingen helpen de beste instrumenten aan te reiken om de politieke integratie van politieke partijen uit uitbreidingslanden op de meest transparante wijze te bevorderen en de integriteit en transparantie van het proces te ondersteunen, met name in uitbreidingslanden. Europese politieke partijen zijn de hubs waar een echte Europese politieke cultuur tot bloei kan komen, en ik beschouw ze als de beste plaats om het uitbreidingsproces op gang te brengen en uit te voeren. De governance van Europese politieke partijen en stichtingen is de garantie dat dit proces op de meest legitieme manier zal worden uitgevoerd.

Ik kijk ernaar uit om, als ik word benoemd, onmiddellijk de samenwerking met alle betrokken partijen te beginnen en te luisteren naar de standpunten van het Parlement over de wijze waarop de juiste synergieën tot stand kunnen worden gebracht, en het onderhandelingsproces kan worden vernieuwd en tot een goed einde kan worden gebracht.

De voorzitter heeft benadrukt dat burgerparticipatie centraal staat in onze democratie. Als ik word benoemd, zal ik helpen een cultuur van participatie- en overlegdemocratie tot stand te brengen en zo de representatieve democratie aan te vullen en te versterken. De democratische betrokkenheid van de burgers is essentieel voor onze democratieën en moet worden ondersteund, ook om een breder publiek te bereiken. Dit vereist een verdere mainstreaming van de betrokkenheid van de burgers in het beleidsvormingsproces van de Commissie, voortbouwend op de betrokkenheid van belanghebbenden die centraal staat in ons systeem voor betere regelgeving. We kunnen meer doen om de zichtbaarheid en betrokkenheid van het instrumentarium voor burgerparticipatie te vergroten: met openbare onlineraadplegingen en feedbackmogelijkheden (platform “Geef uw mening — Geef uw mening en feedback”), het Europees burgerinitiatief en de nieuwe generatie Europese burgerpanels die gericht zijn

op bepaalde beleidsterreinen. Ik zal natuurlijk samenwerken met mijn collega-commissarissen en mijn eerste jongerenbeleidsdialogo organiseren binnen de eerste 100 dagen van het mandaat, en dat jaarlijks doen.

De Aanbeveling over het bevorderen van betrokkenheid en effectieve participatie van burgers en maatschappelijke organisaties bij processen voor de vorming van overheidsbeleid, die vorig jaar is aangenomen als onderdeel van het pakket voor de verdediging van de democratie, bouwt voort op de ervaring van de Conferentie over de toekomst van Europa. Zij ondersteunt beste praktijken op het gebied van participatie van burgers en moedigt de lidstaten aan burgers meer mogelijkheden te bieden om effectief deel te nemen aan processen voor de vorming van overheidsbeleid. Samen met de lidstaten moeten we zorgen voor de follow-up van deze aanbeveling door uitwisseling van ervaringen en beste praktijken tussen de lidstaten, en tegelijkertijd samen te werken met vertegenwoordigers van regionale of lokale overheden, maatschappelijke organisaties en overkoepelende organisaties op Europees en nationaal niveau. Ik zal ook inspanningen ondersteunen om de Europese dimensie in burgerschapsvorming te bevorderen.

In vraag negen heb ik in detail mijn ideeën over het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens uiteengezet. Ik ben vastbesloten de naleving van de uit het verdrag voortvloeiende verplichtingen aan te moedigen. Wat aangelegenheden betreft die onder het EU-recht vallen, beschikt de Commissie over een breed scala aan instrumenten om de eerbiediging van de grondrechten door de lidstaten te monitoren, aan te moedigen en te handhaven. Tegelijkertijd is het belangrijk te erkennen dat de bredere verantwoordelijkheid voor het waarborgen van de naleving van arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bij het Comité van Ministers van de Raad van Europa ligt.

Als ik word benoemd, zal ik de medewerkers actief ondersteunen om vooruitgang te boeken met de voorgestelde richtlijn inzake namens derde landen uitgevoerde belangvertegenwoordigingsactiviteiten. Het is van essentieel belang in de interne markt gemeenschappelijke transparantie- en verantwoordingsnormen in te voeren en de EU uit te rusten met transparantie-instrumenten waarmee zij de democratie kan verdedigen, een open samenleving kan blijven en de grondrechten, met name de vrijheid van meningsuiting en toegang tot informatie, kan beschermen. Naast de waarde van transparantie zelf zou dit het vertrouwen in onze democratische instellingen vergroten en de kennis verbeteren van de omvang, trends en actoren achter belangenvertegenwoordigingsactiviteiten die namens derde landen worden uitgevoerd.

Als ik word benoemd, zal ik ook toezicht houden op de werkzaamheden om de eerlijkheid en integriteit van verkiezingen in het algemeen te waarborgen, en op de follow-up van de aanbeveling over inclusieve en veerkrachtige verkiezingen, waarin de kwestie van de financiering van politieke partijen door derde landen aan de orde komt, en van de bevindingen van het komende verslag van de Commissie over de verkiezingen voor het Europees Parlement van 2024.

Vragen van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

16. In de nieuwe Commissie is de portefeuille “gelijkheid” gescheiden van “justitie, democratie en grondrechten”. Het belang van gelijkheid in rechte blijft echter bestaan, vooral in termen van wetgevingsvoorstellen die de vorige Commissie heeft gedaan, bijvoorbeeld met betrekking tot geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, of de rechten van slachtoffers. Op welke wijze gaat u prioriteit geven aan de gelijkheidsdossiers om te zorgen voor afstemming met de nieuwe commissaris voor Gelijkheid, en tegelijkertijd de overdracht van deze dossiers en nieuwe ontwikkelingen op hun respectievelijke beleidsterreinen blijven volgen? Zegt u toe een voorstel te zullen doen om gendergerelateerd geweld op te nemen in de lijst van EU-misdrijven van artikel 83, lid 1, VWEU?

Gelijkheid, justitie, grondrechten, de rechtsstaat en democratie zijn nauw met elkaar verbonden, als onderdeel van een bredere inspanning om de waarden van de EU te handhaven. In de aftredende Commissie was mijn voorganger, commissaris Reynders, belast met de justitieportefeuille, terwijl commissaris Dalli verantwoordelijk was voor de gelijkheidsportefeuille. In de nieuwe Commissie zal op dezelfde manier worden gewerkt: als ik word benoemd tot commissaris, zal ik ervoor zorgen dat in alle beleidsterreinen waarvoor ik verantwoordelijk zal zijn een gelijkheidsperspectief wordt opgenomen, in nauwe samenwerking met de commissaris voor Gelijkheid.

Ik zal bijvoorbeeld de inclusiviteit in de democratie actief bevorderen. Ik zal met name voortbouwen op het verslag na de verkiezingen, waarin de deelname van verschillende groepen aan verkiezingen, waaronder vrouwen, minderheden en gemarginaliseerde groepen, zal worden geëvalueerd. Dit zal ook deel uitmaken van het schild voor de Europese democratie, dat de ernstigste risico's voor de democratie in de EU zal aanpakken, met aandacht voor de groepen die het meeste risico lopen. Veel van de maatregelen die ik verder zou nemen, moeten specifiek rekening houden met de gelijkheidsdimensie, zoals de veiligheid van politieke kandidaten en gekozen

vertegenwoordigers. Op het gebied van het strafrecht zal ik werken aan de actualisering van de richtlijn slachtofferrechten. Dit zal de bescherming van de richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld versterken. Ik zal ook onderzoeken hoe gelijkheid kan worden geïntegreerd op andere gebieden, zoals het consumentenbeleid, waar bijvoorbeeld consumptiepatronen een genderdimensie hebben. Als ik word benoemd tot commissaris, zal ik nauw samenwerken met de Raad en het Europees Parlement om ervoor te zorgen dat het besluit van de Raad om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op te nemen in de lijst van EU-misdrijven wordt aangenomen. Op basis daarvan zou de EU vervolgens verdere wetgeving kunnen vaststellen en aldus een consistente bescherming van alle slachtoffers van dergelijke strafbare feiten in de hele EU kunnen waarborgen.

Wat betreft een mogelijk voorstel om gendergerelateerd geweld in te voeren als een nieuw EU-misdrijf van artikel 83, lid 1, VWEU, biedt het bestaande EU-misdrijf seksuele uitbuiting van vrouwen en meisjes voldoende rechtsgrondslag om verkrachting op basis van het ontbreken van toestemming strafbaar te stellen. Voor verdere uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven alsook voor het voorstel met betrekking tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven is eenparigheid in de Raad vereist.